

Nr 37

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till godkännande av 1965 års europeiska överenskommelse till förhindrande av rundradiosändningar från stationer utanför nationella territorier, m. m.; given Stockholms slott den 25 februari 1966.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

dels godkänna 1965 års europeiska överenskommelse till förhindrande av rundradiosändningar från stationer utanför nationella territorier,

dels antaga härvid fogade förslag till

- 1) lag om förbud i vissa fall mot rundradiosändningar på öppna havet,
- 2) lag angående ändring i lagen den 3 maj 1946 (nr 172) om radioanläggningar m. m.

GUSTAF ADOLF

Olof Palme,

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen framläggs förslag om godkännande av 1965 års europeiska överenskommelse till förhindrande av rundradiosändningar från stationer utanför nationella territorier. Enligt överenskommelsen, som undertecknats av tolv europarådsstater, förbinder sig fördragslutande part att vidta nödvändiga åtgärder för att kunna beivra rundradiosändning som strider mot internationella telekonventionens och radioreglementets förbud mot rundradiosändningar på öppna havet eller i luftrummet däröver.

Samtidigt föreslås i propositionen ändringar i lagstiftningen mot illegala rundradiosändningar. Förslaget innebär bl. a. att 1962 års lag i ämnet ersätts med en ny lag. Bestämmelserna i denna har anpassats efter den europeiska överenskommelsen. Det görs ingen skillnad mellan sändning som orsakar störning och annan sändning. Ytterligare handlingar som kan straffas som medverkan har tillkommit, medan däremot ouppsåtlig medverkan inte längre skall vara straffbar. Förslaget till den nya lagen innehåller även bestämmelser om förverkande.

1) Förslag

till

Lag**om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet**

Häri genom förordnas som följer.

1 §.

Den som utför rundradiosändning från radioanläggning på öppna havet eller i luftrummet däröver dömes till böter eller fängelse i högst ett år, om sändningen är avsedd att mottagas eller kan mottagas i Sverige, Danmark, Finland eller Norge eller i annat land, som är anslutet till den europeiska överenskommelsen till förhindrande av rundradiosändningar från stationer utanför nationella territorier, eller om sändningen orsakar menlig störning för radiotrafik i något av dessa länder.

Den som upprättar eller innehar radioanläggning för sådan rundradiosändning som avses i första stycket dömes till böter eller fängelse i högst ett år.

2 §.

För medverkan till brott som avses i 1 § dömes den som främjar upprättande, vidmakthållande eller användning av radioanläggningen genom att

- 1) lämna anläggningens ägare eller brukare tekniskt eller ekonomiskt bistånd,
- 2) tillhandahålla utrustning eller förnödenheter för verksamheten,
- 3) utföra transport till eller från fartyg, luftfartyg eller annan anordning där anläggningen finnes eller tillhandahålla transportmedel för sådan transport,
- 4) delta i sändning,
- 5) framställa program eller annat som är avsett att användas i sändning,
- 6) lämna eller förmedla uppdrag för sändning,
- 7) tillhandagå med reklam för verksamheten, eller
- 8) driva rörelse med ändamål att på annat sätt främja verksamheten.

3 §.

Förslag eller vederlag, vilket ägare eller brukare av radioanläggning som avses i 1 § mottagit för anläggningens upprättande, vidmakthållande eller användning eller för rundradiosändning från denna, skall förklaras förverkat till kronan, om det ej är uppenbart obilligt.

Egendom, vilken använts såsom hjälpmedel vid eller frambragts genom eller varit föremål för brott som avses i 1 § eller 2 § 1, 2, 3, 5 eller 8 kan, såvida egendomens ägare eller någon som var i hans ställe förövat gärningen, förklaras helt eller delvis förverkad till kronan, om det är påkallat till förebyggande av brott som anges i detta stycke eller särskilda skäl annars föreligga och det ej är uppenbart obilligt.

Utgjordes egendom som avses i första eller andra stycket av annat än pennningar och är den oåtkomlig, kan i stället värdet förklaras förverkat.

Bestämmelserna i första och andra styckena äga ej tillämpning mot den som i god tro förvärvat egendomen eller särskild rätt till denna.

4 §.

Förklaras fartyg, som besväras av sjöpanträtt eller inteckning, eller luftfartyg, som besväras av luftpanträtt eller inteckning, förverkat må rätten förklara att panträtten skall upphöra i den förverkade egendomen. Bör i annat fall någons rätt till föremål som förklaras förverkat bestå trots förklaringen, skall rätten göra förbehåll därom.

5 §.

Utlänning, som utom riket begått brott som avses i 1 eller 2 §, dömes, om han finnes här, efter denna lag och vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken ej är tillämplig.

Åtal mot svensk för brott som rör sändning, vilken ej är avsedd att mottagas eller kan mottagas i Sverige och ej heller orsakar menlig störning för radiotrafik här, eller åtal mot utlänning får även i annat fall än som anges i 2 kap. 5 § brottsbalken väckas endast efter förordnande av Konungen eller den Konungen bemyndigar.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling. Genom lagen upphäves lagen den 6 juni 1962 (nr 278) med förbud i vissa fall mot rundradioutsändning på öppna havet m. m.

2) Förslag

till

Lag

angående ändring i lagen den 3 maj 1946 (nr 172) om radioanläggningar
m. m.

Härigenom förordnas, att i lagen den 3 maj 1946 om radioanläggningar m. m. skall införas en ny paragraf, betecknad 8 §, av nedan angiven lydelse.

8 §.

Lagen äger ej tillämpning i fråga om anläggning som avses i lagen den 1966 (nr) om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms
slott den 27 januari 1966.*

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Palme, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *godkännande av europeisk överenskommelse till förhindrande av rundradiosändningar utanför nationella territorier, m. m.,* och anför.

Inledning

Under år 1962 genomfördes i Danmark, Finland, Norge och Sverige lagstiftning som avsåg att hindra rundradiosändningar från radioanläggningar på fartyg som befinner sig på öppna havet, s. k. piratradiosändningar. Sådana sändningar strider mot gällande internationella bestämmelser på telekommunikationernas område, och den nordiska lagstiftningen i ämnet bygger på dessa bestämmelser.

Under år 1965 har inom Europarådet träffats en överenskommelse till förhindrande av rundradiosändningar utanför nationella territorier. Bl. a. Sverige har biträtt överenskommelsen under förbehåll om ratificering. Frågan om godkännande av överenskommelsen och om behovet av ändringar i ifrågavarande lagstiftning bör nu tas upp.

Gällande rätt

För innehav och nyttjande av radioanläggning i Sverige har sedan år 1905 upprätthållits krav på myndighets tillstånd. Sedan år 1907 har fordrats myndighets tillstånd även för innehav av radioanläggning på svenskt fartyg samt sedan år 1939 på svenskt luftfartyg. F. n. gäller på detta område lagen den 3 maj 1946 (nr 172) om radioanläggningar m. m. Denna lag upptar bestämmelser om rätten att inneha och nyttja radiosändare och radiomot-

lagare här i riket samt på svenskt fartyg och luftfartyg utom riket. I 1 § bestäms begreppet radioanläggning att avse sådan anläggning för överförande eller mottagande genom radiovågor av tecken, signaler, skrift, bilder eller ljud, som ej är avsedd enbart för mottagande av utsändning från annan dylik anläggning. För rätt att inneha sändaranläggning krävs enligt 2 § tillstånd av Kungl. Maj:t eller, efter bemyndigande av Kungl. Maj:t, av telestyrelsen. Vid meddelande av sådant tillstånd skall enligt 3 § föreskrifter lämnas om på vilket sätt och under vilka villkor anläggningen må innehas och nyttjas. Innehav eller nyttjande utan tillstånd eller i strid mot meddelad föreskrift straffas enligt 4 § med dagsböter eller fängelse och kan föranleda anläggningens förverkande. I 7 § stadgas bl. a. att bestämmelserna i 2—4 §§ inte äger tillämpning på radioanläggning på främmande fartyg eller luftfartyg samt att Kungl. Maj:t meddelar de föreskrifter som fordras om sådan anläggning.

I sistnämnda hänseende gäller kungörelsen den 3 november 1939 (nr 796) angående nyttjande inom svenskt territorium av radioanläggning eller radiomottagningsapparat å främmande fartyg eller luftfartyg. Kungörelsen upptar bl. a. regler för nyttjandet av radioanläggning på främmande fartyg och luftfartyg inom svenskt hamnområde och på svenskt territorialvatten och vad gäller luftfartyg under färd inom svenskt territorium. Kungörelsens 7 §, som haft samma lydelse sedan år 1939, lyder: »Då radioanläggning å främmande fartyg eller luftfartyg nyttjas inom svenskt territorium, skola, där ej för visst fall annorlunda stadgats, bestämmelserna i gällande internationella fjärrförbindelsekonvention med därtill hörande radioreglementen iakttagas.»

Efter en den 17 februari 1961 (nr 21) vidtagen ändring av kungörelsen stadgas i dess 1 § 4 mom. följande: »Främmande fartyg må icke med mindre Konungen lämnar tillstånd därtill under färd inom svenskt territorialvatten medföra radioanläggning, som uppenbarligen är avsedd att nyttjas för rundradiosändning från fartyget i strid mot bestämmelserna i gällande internationella fjärrförbindelsekonvention med därtill hörande radioreglementen. Vad nu sagts gäller dock ej fartyg, som på grund av sjönöd för räddande av fartyg, last och människoliv tvingats att ingå på svenskt territorialvatten och att där förbliva.»

Överträdelse av förbudet skall, där ej särskilda förhållanden föranleder annat, medföra bl. a. förverkande helt eller delvis av radioanläggningen.

Enligt 1 § lagen den 6 juni 1962 (nr 278) med förbud i vissa fall mot rundradioutsändning på öppna havet m. m., vilken trädde i kraft den 1 augusti 1962, är det förbjudet att på öppna havet eller i luftrummet däröver använda radioanläggning för rundradiosändning, om sändningen orsakar eller kan medföra att radiomottagning i Sverige, Danmark, Finland el-

ler Norge hindras eller störs. Överträdelse av förbudet bestraffas med dagsböter eller fängelse.

I 2 § finns bestämmelser om medverkan till brott som avses i 1 §. Sålunda straffas dels vissa åtgärder som bidrar till upprättande, vidmakthållande eller teknisk drift av anläggningen, dels transport till fartyg eller annan anordning där anläggningen finns, dels deltagande i sändningen där den äger rum, dels lämnande eller förmedling av uppdrag för sändningen, dels drift av rörelse med ändamål att på annat sätt främja sändningen.

I 3 § föreskrivs att den som i Sverige upprättar eller innehar radioanläggning som är avsedd att användas för rundradiosändning på öppna havet eller i luftrummet däröver, utför transport till fartyg eller annan anordning där anläggningen finns, yrkesmässigt förmedlar uppdrag för sändningen eller driver rörelse med ändamål att på annat sätt främja sändningen straffas med dagsböter eller fängelse, om inte 2 § är tillämplig. Dessa bestämmelser gäller även svensk som begår sådan gärning utom landet eller, inom eller utom landet, i betydande omfattning lämnar uppdrag för sändningen.

Lagen innehåller dessutom bl. a. vissa åtals- och forumregler. Här må nämnas att åtal för brott som avses i 3 § inte får väckas utan förordnande därom av Kungl. Maj:t eller den Kungl. Maj:t bemyndigar.

Internationella konventioner m. m.

Behovet av ett internationellt samarbete i vad avser telekommunikationerna framträdde redan i mitten av 1800-talet. År 1865 bildades en telegrafunion som omfattade alla europeiska stater utom England. Unionen, som alltjämt — med världsomspännande anslutning — består under benämningen Internationella teleunionen, torde vara det äldsta mellanstatliga samarbetsorganet på universell basis. Åtskilliga konferenser har här efter hållits om gemensamma frågor inom detta område. Samarbetet har successivt kommit att omfatta ett mycket stort antal stater samt till följd av tekniska framsteg vidgats till nya former av telekommunikation. Numera omfattar teleunionen så gott som alla världens länder.

Den första konferensen om radiokorrespondens hölls i Berlin år 1906, då en särskild radiotelegrafkonvention och ett därtill fogat radioreglemente antogs. Redan i den radiotelegrafkonvention som år 1927 undertecknades i Washington förekommer en fördelning av frekvensband mellan olika slag av trafik, i första hand fast trafik, sjöradio, luftradion och rundradio. Denna fördelningsprincip består alltjämt. Vid en konferens i Madrid år 1932 upptogs för första gången i samma konvention regler för telegraf-, telefon- och radiokommunikation, varjämte till konventionen fogades reg-

lementen för dessa trafikslag. Nya konventioner har därefter slutits år 1947 i Atlantic City, år 1952 i Buenos Aires, år 1959 i Genève och år 1965 i Montreux, 1959 års konvention, vilken antagits av Sverige, är gällande sedan den 1 januari 1961 och 1965 års konvention träder i kraft den 1 januari 1967. Även vid de senaste fyra konventionerna har fogats reglementen för olika trafikslag.

1959 års konvention

Konventionen upptar i artikel 21 följande bestämmelser.

1. Ordinarie och anslutna unionsmedlemmar äro skyldiga att tillämpa föreskrifterna i denna konvention och därtill hörande reglementen vid alla av dem inrättade eller drivna teleanstalter eller telestationer, som ombesörja internationell trafik eller som kunna menligt störa annat lands radiotrafik, dock med undantag för sådan trafik, som enligt artikel 50 i denna konvention är fritagen från sådan skyldighet.

2. De äro dessutom förpliktade att vidtaga erforderliga åtgärder för att bestämmelserna i denna konvention och därtill hörande reglementen skola iakttagas även av trafikföretag, som av dem bemyndigats att upprätta och driva teletrafik och som delta i internationell trafik eller driva stationer, som kunna menligt störa andra länders radiotrafik.

Angående menliga störningar anføres i artikel 47 följande.¹

1. Alla stationer skola, oberoende av sin uppgift, så inrättas och betjänas, att de icke vålla menliga störningar för sådana radioförbindelser eller sådan radiotrafik, som ombesörjes av andra ordinarie eller anslutna unionsmedlemmar, av erkända enskilda trafikföretag eller andra företag, som med vederbörligt tillstånd driva radiotrafik under iakttagande av radioreglementets bestämmelser.

2. Varje ordinarie och ansluten unionsmedlem förbinder sig att ålägga de av ifrågakommande medlem erkända enskilda trafikföretag och andra företag, som med vederbörligt tillstånd driva radiotrafik, skyldighet att iakttaga föreskrifterna i stycket 285.

3. Därjämte erkänna ordinarie och anslutna unionsmedlemmar önskvärdheten av att alla praktiskt möjliga åtgärder vidtagas till förebyggande av att elektriska apparater och anläggningar av varje slag vålla menliga störningar för sådana radioförbindelser eller sådan radiotrafik, som avses i stycket 285.

Bestämmelser som svarar mot dem i artiklarna 21 och 47 har upptagits i 1965 års konvention som artikel 22 respektive artikel 48.

1959 års radioreglemente

I reglementet definieras begreppet »menlig störning» på följande sätt. »Varje utsändning, strålning eller induktion, som äventyrar ombesörjandet av radionavigeringstrafik eller annat slag av säkerhetstjänst eller ock allvarligt försämrar, besvärar eller tidvis avbryter radiotrafik, som försiggår i enlighet med radioreglementets bestämmelser.»

¹ Punkt 1 motsvarar stycket 285 i konventionstexten.

Reglementet upptar i artikel 28 bl. a. följande bestämmelse. »Rörliga stationer på havet eller över havet få icke bedriva rundradiotrafik» (stycke 962). En liknande bestämmelse upptogs första gången i 1938 års radioreglemente och har bibehållits i senare antagna reglementen. I artikel 7 i 1959 års radioreglemente finns även följande bestämmelse. »Det är förbjudet att utanför nationella territorier upprätta och driva rundradiostationer (för ljudradio eller television) ombord på fartyg, luftfartyg eller varje annat flytande eller luftburet föremål.» (stycke 422)

1959 års radioreglemente har fogats även till 1965 års konvention.

Rekommendationer m. m.

Till 1959 års radioreglemente har fogats följande rekommendation (nr 16) rörande åtgärder, som bör vidtagas för att förhindra drivandet av rundradiostationer ombord på fartyg eller luftfartyg.

Den administrativa radiokonferensen i Genève år 1959 som beaktar

a) att drift av rundradiostationer ombord på fartyg eller luftfartyg som befinna sig utanför nationella territorier står i strid med bestämmelserna i styckena 422 och 962 radioreglementet;

b) att dylik verksamhet är oförenlig med ett rationellt utnyttjande av frekvensspektret och kan leda till kaotiska förhållanden;

c) att sändning från sådana rundradiostationer kan äga rum helt utanför unionens medlemsstaters jurisdiktion och därigenom försvåra en direkt tillämpning av nationell lagstiftning; samt

d) att en särskilt svår situation i juridiskt hänseende kan uppstå i de fall, då sådana rundradiostationer drivas ombord på fartyg eller luftfartyg som icke blivit vederbörligen registrerade i något land;

anbefaller förvaltningarna

1. att hos sina respektive regeringar hemställa dels om utredning i fråga om vilka direkta eller indirekta medel som stå till buds för att undvika eller stoppa dylik trafik, dels, då så är påkallat, om vidtagande av erforderliga åtgärder; samt

2. att meddela unionens generalsekreterare resultatet av sådan utredning och lämna honom varje annan upplysning som kan vara av allmänt intresse, i syfte att genom generalsekreterarens förmedling bringa sådant meddelande och sådana upplysningar till ordinarie och anslutna unionsmedlemmars kännedom.

Till denna rekommendation ansluter sig en av presidenten för europeiska rundradiounionen den 15 juni 1960 till unionens medlemmar ställd skrivelse, vari anförs bl. a.

På unionens administrativa råds sammanträde dryftades spörsmålet angående »pirat»-sändare och beslöts följande rekommendation:

Med hänsyn till att drift av radio- och televisionssändare utanför ett lands territorialgränser allvarligt skadar rundradiointressena;

med hänsyn till att drift av sådana radio- och televisionssändare enligt radioreglementet är förbjuden och utgör sådan verksamhet, som avses i administrativa radiokonferensens rekommendation nr 16 (Genève 1959); samt

med hänsyn till den trängande nödvändigheten av att bringa till upphö-

rande driften av sändare, som redan äro i verksamhet, och att hindra förverkligandet av planer på att upprätta nya sådana sändare;

anbefalles medlemmarna:

1. att söka förmå sina regeringar att vidtaga sådana diplomatiska åtgärder, som äro ägnade att förmå de stater, i vilka de fartyg eller luftfartyg som bära sändarna äro inregistrerade, att förhindra dessa sändares verksamhet eller i varje fall upphäva registreringen;

2. att söka förmå sina regeringar att vidtaga de diplomatiska åtgärder, som äro ägnade att förmå de stater, i vilka luftfartyg, som bära dylika rörliga sändare, ha sina baser, att vägra regelmässigt landningstillstånd;

3. att företaga väsentliga ansträngningar för att åstadkomma en nationell lagstiftning, som medför straffansvar för hjälp och stöd till drift av sändare av ifrågavarande slag i vad gäller tillhandahållandet av förnödenheter, proviant, tekniskt bistånd, kapital, reklamaterial och program samt arbete och tjänster.

Tillkomsten av 1962 års lag

Nordiskt samarbete

Här må först erinras om att i förarbetena till lagen upplystes att rundradiosändningar bedrevs från radioanläggningar ombord på fartyg stationerade på öppna havet bl. a. utanför Sveriges ostkust och utanför Danmarks kuster, att sändningarna utanför svenska kusten kunde mottagas i stora delar av östra Sverige och västra Finland samt att sändarna utanför de danska kusterna nådde stora delar av Danmark och, i fråga om en av dem, även delar av södra Sverige. I anledning härav inleddes *överläggningar mellan företrädare för berörda departement i Danmark, Finland, Norge och Sverige*. Mot bakgrund av de internationella bestämmelserna på området ansågs det både som ett intresse och en skyldighet för de nordiska staterna att söka förhindra dessa konventionsstridiga rundradiosändningar, som i väsentlig mån främjades genom verksamhet inom nordiska stater.

Vid överläggningarna ansågs — i vart fall till dess resultat uppnåtts av ett på vidare internationell basis planerat samarbete — den mest verksamma åtgärden vara, att de lagstiftande myndigheterna i de nordiska länderna meddelade förbud mot rundradiosändning av förevarande slag och mot vissa former av förberedelse och medverkan till sådan sändning. En förbudslagstiftning av detta slag borde i första hand riktas mot sändningar, som medförde direkta skadeverkningar i de nordiska länderna. Såsom skadeverkningar borde anses menliga störningar — med den innebörd detta uttryck getts i 1959 års radioreglemente — vid mottagning i de nordiska länderna av radiosändning från anläggning, som nyttjades på ett legalt sätt. Sådana störningar kunde få allvarliga följder och borde därför så långt möjligt förhindras var helst på öppna havet eller i luftrummet däröver den störande sändningen företogs. Vållade sändning emellertid ej olägenheter av

detta slag, ansågs övervägande skäl av praktisk art tala för en begränsning av lagstiftningens räckvidd till sändningar avsedda att mottagas i Norden. Sådana sändningar kunde nämligen i allmänhet väntas ske från anläggningar, som låg nära ett nordiskt lands kust och som i olika hänseenden var beroende av medverkan i ett nordiskt land.

Vid överläggningarna förordades även förbud mot vissa slag av förberedelse och medverkan till konventionsstridig sändning. Det framhölls vidare att den förordade begränsningen av förbudet mot rundradiosändning innebar, att sådan sändning från fartyg och luftfartyg på öppna havet eller i luftrummet däröver, som inte orsakade störningar i Norden och ej heller var avsedd att mottagas där, inte skulle beröras av lagstiftningen. Lagstiftningens hela syfte ansågs emellertid vara att, så långt detta var praktiskt möjligt, hindra konventionsstridig rundradiosändning. Det ansågs därför föga tilltalande, om i de nordiska länderna skulle tillåtas att där i mera organiserad form lämnades medverkan till dylik sändning. På grund härav syntes det påkallat att i varje nordiskt land införa förbud mot att inom landet bedriva verksamhet med ändamål att främja sådan sändning och att förmedla uppdrag rörande annonsering eller reklam genom sändning av ifrågavarande slag. Då ett sådant förbud — i motsats till övriga förordade förbud — borde gälla endast handlingar, som utfördes inom det lagstiftande landet, ansågs hinder inte möta mot att förbudet i något eller några av de nordiska länderna omfattade även former av medverkan som inte förbjöds i de andra länderna.

I fråga om möjligheterna att i ett nordiskt land straffa utlänning som utom landet överträtt förbud mot rundradiosändning uttalades vid överläggningarna att sådan möjlighet förelåg, om brottet begåtts ombord på fartyg eller luftfartyg som tillhör landet eller om brottet var riktat mot landet eller dess medborgare. Såsom ett brott riktat mot ett nordiskt land borde anses överträdelse av förbud mot rundradiosändning, om sändningen orsakade menliga störningar i landet. Uppkom ej sådan olägenhet, kunde likväl övervägas att likställa överträdelser av sådant förbud med brott mot det lagstiftande landet. Ifrågavarande brott riktade sig nämligen ytterst mot en internationell konvention, vars upprätthållande är av utomordentlig betydelse för varje anslutet lands radioverksamhet. I vart fall borde domstolarnas kompetens utformas på sådant sätt, att brott av utlänning, som är medborgare eller har hemvist i ett nordiskt land, kunde upptas av domstolarna i vart och ett av de nordiska länderna, även i fråga om sändning som orsakade menliga störningar eller var avsedd att mottagas endast i något av de andra länderna.

Nordiska rådet behandlade ifrågavarande rundradiosändningar vid sin tionde session den 17—23 mars 1962.

Danska och norska medlemmar av rådet yrkade härvid i ett gemensamt förslag, att rådet skulle hemställa hos regeringarna i de nordiska länderna

att vidta åtgärder i syfte att trygga efterlevnaden av internationella radioreglementet, såvitt gällde rundradiosändning som företogs i strid mot reglementet och riktades mot ett nordiskt land.

Förslagsställarna anförde i huvudsak följande. Då radiovågorna utbreder sig utan hänsyn till nationella gränser och då radiofrekvenserna är begränsade, är det nödvändigt att frekvenserna internationellt fördelas och att en sådan fördelning därefter respekteras. Alla tillgängliga frekvenser är redan nu upptagna av befintliga och planerade radiostationer. Det har därför väckt farhågor inom Internationella teleunionen att rundradiosändare, som ej tilldelats någon frekvens, upprättats på rörliga stationer utanför nationella territorier. Redan år 1947 förbjöds upprättandet av sådana sändare i det då gällande radioreglementet. Då trots detta förbud nya sådana sändare upprättats och då ytterligare sändare kunde väntas bli upprättade, skärptes förbudet i 1959 års internationella radioreglemente. Redan då detta reglemente antogs, rekommenderade Internationella teleunionen anslutna länders teleförvaltningar att göra framställningar hos sina regeringar om åtgärder mot illegala sändare, emedan sådana sändare annars kunde befaras orsaka kaos i radiotrafiken. Uttalanden av liknande innehåll har härefter gjorts år 1960 av Europeiska radiounionens administrativa råd och år 1961 dels i april av Nordiska administrativa radiokonferensen, dels i juli vid ett möte mellan de nordiska teleförvaltningarna. För de nordiska länderna utgör de illegala sändarna ett problem av gemensamt intresse. Då befintliga sändare är förlagda på internationellt vatten mellan Finland och Sverige samt mellan Danmark och Sverige, skulle isolerade åtgärder från ett av dessa länders sida bli verkningslösa. I stället krävs ett samordnat nordiskt initiativ.

Yttranden över medlemsförslaget avgavs efter remiss av Generaldirektoratet för post- och telegrafväsendet i Danmark, Post- och telegrafstyrelsen i Finland, Det kongelige kirke- och undervisningsdepartement och Norsk Rikskringkasting i Norge samt av telestyrelsen i Sverige.

Remissinstanserna i Danmark, Finland och Norge tillstyrkte i sina yttranden att lagstiftningsåtgärder vidtogs mot de illegala sändarna och framhöll i samband härmed vikten av att sådana åtgärder blev gemensamma för Norden. De danska och norska remissinstanserna förklarade sig ha tagit del av lagförslag, som upprättats i anslutning till de nordiska överläggningar som hållits på departementsplanet och tillstyrkte en lagstiftning i överensstämmelse med förslagen. De finska och norska remissinstanserna framhöll dessutom att en sådan lagstiftning kunde tänkas ge upphov till effektiva åtgärder inom övriga europeiska länder, vilket i sin tur kunde medföra att de illegala sändarnas verksamhet skulle helt upphöra. Den svenska remissinstansen lämnade en redogörelse för de åtgärder som dittills företagits i Sverige till förhindrande av ifrågavarande sändares verksamhet samt hänvisade i övrigt till det utredningsarbete rörande möjligheterna att få

till stånd en särskild lagstiftning i ämnet som bedrivits på departementsplanet.

Medlemsförslaget och ett av en svensk medlem väckt förslag, att medlemsförslaget icke skulle föranleda någon rådets åtgärd, upptogs härefter till behandling i rådets juridiska utskott.

Utskottet beslöt att hos rådet hemställa om bifall till medlemsförslaget. I sitt utlåtande anförde utskottet i huvudsak.

De nordiska ländernas anslutning till internationella radioreglementet medför, att länderna bör vidta åtgärder för att trygga reglementets efterlevnad. Den omständigheten att s. k. piratsändare under flera år varit verk samma i strid med reglementet bör enligt utskottets mening inte avhålla de nordiska länderna från att snarast ingripa mot sändarna. Att motsvarande spörsmål uppstått för länder utanför Norden, t. ex. Holland, och att dessa länder inte ingripit, bör enligt utskottets mening ej heller föranleda till återhållsamhet för de nordiska ländernas del. Även om nu existerande piratsändares verksamhet är baserad på reklamsändningar och det därför skulle kunna hävdas att grunden för deras existens skulle ryckas undan, om reklamsändningar infördes i de statliga radioföretagen, föreligger dock enligt utskottets uppfattning ej skäl att i föreliggande ärende ingå på överväganden angående införande av reklam i radio och TV. Utskottet vill understryka att ensidiga åtgärder av ett enskilt land inom Norden inte skulle få erforderlig verkan, emedan befintliga piratsändare är stationerade på internationellt vatten mellan Danmark och Sverige och mellan Sverige och Finland. I ärendet har upplysts, att ämbetsmän från de nordiska länderna gemensamt övervägt möjliga åtgärder i syfte att trygga radioreglementets efterlevnad. Utskottet anser det emellertid inte nödvändigt att ta ställning till i vilken form ett ingripande mot piratsändarna mest ändamålsenligt bör ske.

Nordiska rådet fattade härefter beslut i enlighet med utskottets hemställan.

Propositionen

Förslag till ifrågavarande lag framlades genom prop. 1962:171.

Vid lagrådsremissen anförde dåvarande *departementschefen* bl. a. följande allmänna synpunkter.

De internationella överenskommelser, som gäller på telekommunikationernas område, har världsomspännande anslutning. På efterlevnaden av dem vilar det vitt förgrenade system av telefon-, telegraf- och radioförbindelser som utbyggt inom staterna och mellan dessa. Att här närmare utveckla den betydelse dessa förbindelser har för samhällslivet av i dag torde vara överflödigt.

Särskilt när det gäller radiokommunikationerna har det internationella samarbetet varit av stor betydelse. Tillgängliga frekvenser för radiosändning är nämligen begränsade, och faran för ömsesidiga störningar är stor. Samarbetet har resulterat i att frekvenserna efter ett noggrant utarbetat system fördelats mellan olika kategorier av trafik och mellan skilda områden och stater. Denna internationellt gällande ordning har kunnat växa

fram tack vare en gemensam strävan att genom ömsesidigt hänsynstagande uppnå ett för samtliga stater tillfredsställande resultat. Enligt det till gällande telekonvention hörande radioreglementet är det förbjudet att driva rundradiostation på internationellt vatten.

De rundradiosändningar som nu förekommer utanför Sveriges och Danmarks territorialvatten företas i uppenbar strid mot nämnda ordning. De förpliktelser att verka för radioreglementets efterlevnad, som får anses följa av vårt lands anslutning till internationella telekonventionen, liksom landets påtagliga intresse av att reglementets föreskrifter ej åsidosätts utgör vägande skäl för ett ingripande från svensk sida emot dessa sändningar. Härtill kommer, att Nordiska rådet vid sin session i slutet av mars 1962 på förslag av danska och norska medlemmar hemställt, att regeringarna i de nordiska länderna gemensamt skulle vidta åtgärder beträffande sådana konventionsstridiga radiosändningar som riktas mot ett nordiskt land. Ett inskridande från svensk sida synes mig under dessa omständigheter påkallat. Även regeringarna i Danmark, Finland och Norge är — enligt vad jag erfarit — av enahanda skäl beredda att inskrida mot sändningarna.

Departementschefen övergick härefter till frågan genom vilka åtgärder man borde hindra och förebygga sändningar av detta slag och ansåg att det borde ske genom konkreta, direkt mot sändningsverksamheten riktade åtgärder. De förslag som utarbetats under de nordiska överläggningarna på ämbetsmannaplanet syntes bjuda en framkomlig väg.

I fråga om möjligheterna att straffa utlänning som deltar i förbjuden sändning utom Sverige, när sändningen inte sker från svenskt fartyg, anförde departementschefen att svensk jurisdiktionskompetens i hithörande fall föreligger endast under förutsättning att radiosändning av förevarande slag anses såsom en mot Sverige riktad illegal gärning. Rundradiosändning på öppna havet är en verksamhet som utförs i strid mot de föreskrifter för bedrivande av radiosändning som meddelats i gällande internationella telekonvention med därtill hörande reglementen. Härigenom utgör sådan sändning ett åsidosättande av en lagbunden ordning, som annars iakttas beträffande radiosändningar. Departementschefen framhöll att den omständigheten att störningar av mera allvarlig beskaffenhet från då verksamma illegala sändare inte försports, självfallet inte utslöt att dylika sändares verksamhet framdeles kan orsaka störningar exempelvis i luftradions och sjöradions trafik. I detta sammanhang framhölls särskilt att sändningarna sker utan någon offentlig kontroll eller insyn.

Mot denna bakgrund fann departementschefen ifrågavarande sändningar utgöra en kränkning av eller i vart fall ett hot mot det vitala intresse, som varje konventionsanslutet land har av att föreskrifterna i konventionen och därtill fogade reglementen inte åsidosätts. Åtminstone i de fall då sändningarna direkt berör Sverige ansåg departementschefen det därför försvarligt att likställa dem med brott, som riktas mot vårt land, och behandla utlännings deltagande från denna utgångspunkt. Om sändning av ifrågavarande

slag orsakat menliga störningar vid radiomottagning i Sverige, syntes dessutom tvekan knappast kunna råda om att sändningen redan av detta skäl borde anses såsom ett mot vårt land riktat brott.

I fråga om sändning som berör endast Danmark, Finland eller Norge ansåg departementschefen att svensk domstols behörighet i fråga om utlännings deltagande utom Sverige borde utsträckas till handlingar, som företas av medborgare i nämnda länder eller av annan utlänning, som har hemvist i dessa länder eller i Sverige.

I det till lagrådet remitterade lagförslaget förordades förbud mot dels rundradiosändning från öppna havet eller luftrummet däröver, som orsakar menliga störningar vid radiomottagning i Sverige, Danmark, Finland eller Norge, dels rundradiosändning, som — utan att vara störande — är avsedd att mottagas i något av dessa länder (1 § första stycket). Vidare föreslogs förbud mot upprättande eller innehav av radioanläggning avsedd för sådana sändningar (1 § andra stycket) samt mot vissa former av medverkan (2 §). I fråga om konventionsstridiga rundradiosändningar, som inte berörde de nordiska länderna, förordades i lagförslaget förbud endast mot att här i riket bedriva rörelse med ändamål att främja sådan sändning eller förmedla uppdrag därtill (3 §).

I utlåtande över lagförslaget anförde *lagrådet* att det upplysts bl. a. att frågan om kriminalisering av radiosändning på havet eller över havet utanför nationellt område skulle behandlas vid ett sammanträde med Europarådets juridiska kommitté angående radio och television. Lagrådet, som inte ansåg något trängande behov av kriminalisering föreligga, ifrågasatte i vart fall det lämpliga i att Sverige genomförde den föreslagna lagstiftningen utan att avvakta detta sammanträde. Lagrådet ansåg därför att med lagstiftning enligt förslaget borde anstå. Om det likväl skulle anses att lagstiftningen borde genomföras, hemställde lagrådet om vissa lagtekniska jämkningar i förslaget och föreslog även vissa sakliga ändringar. Lagrådet uttalade därvid bl. a.

Från folkrättslig synpunkt torde, såsom i motiven till förslaget uttalats, icke föreligga hinder för Sverige att kriminalisera även sådan överträdelse av ett i lag stadgat förbud mot rundradiosändning som begås av utlänning utom riket, såframt gärningen riktar sig mot något mera väsentligt svenskt intresse. Så får anses vara fallet, om en sändning medför eller innebär fara för störning av radiomottagning här. Något hinder synes ej heller möta mot att utsträcka kriminaliseringen till att avse även sändning, som på sådant sätt riktar sig mot Danmark, Finland och Norge, detta dock under förutsättning att motsvarande lagstiftning genomföres i envar av dessa stater; en utsträckning av skyddsbestämmelsen till en stat som ej själv kriminaliserar dylik sändning bör uppenbarligen ej ifrågakomma.

I enlighet med vad som anförts bör kriminalisering kunna avse icke blott fall då rundradiosändning orsakar störningar vid radiomottagningen utan även fall då sändning innebär fara för störning. På grund av vikten av att

radiotrafiken får fortgå ostörd bör även kunna beaktas den latent fara en anläggning av ifrågavarande slag innebär, om den med hänsyn framför allt till frekvensförhållanden, sändareffekt och plats för anläggningen kan medföra störningar.

Enligt förslaget inträder straff, förutom när mottagning störes, i det fall att sändningen är avsedd att mottagas i något av de nordiska länderna. Även om en dylik bestämmelse folkrättsligt icke skulle vara otillåten, måste den anses olämplig. Genom bestämmelsen införes i lagen en med hänsyn till grunderna för lagstiftningen ovidkommande synpunkt. Konventionen eller reglementena kunna icke åberopas till stöd för ett förbud med syfte att skydda ett land mot sändningar från anläggning utanför landet på grund av sändningarnas innehåll. Regeln föranleder att lagen ger intryck av att åsyfta sådant skydd eller att värna den monopolställning som i ifrågavarande länder tillkommer visst eller vissa företag. Med hänsyn till det sagda anser lagrådet, att bestämmelsen bör utgå. I stället kan enligt lagrådets mening ske en viss utvidgning av kriminaliseringen i förslaget 3 §.

Utformas lagstiftningen enligt de av lagrådet ovan angivna riktlinjerna, synes vårt land i rimlig mån uppfylla de förpliktelser konventionen ålägger.

Vid anmälan i statsrådet av lagrådets utlåtande motsatte sig *departementschefen* uppskov med lagstiftningen, under åberopande bl. a. av de överväganden som skett på nordiskt plan. Departementschefen anförde i övrigt.

Lagrådet hemställer om vissa lagtekniska jämkningar i lagtexten samt föreslår också en del sakliga ändringar, innebärande i vissa fall inskränkningar, i andra utvidgningar av det straffbara området. Den mest betydelsefulla av dessa ändringar avser 1 § och till följd av lagens konstruktion därmed också 2 §.

Enligt det remitterade förslaget skulle straff enligt dessa paragrafer inträda icke blott när den konventionsstridiga sändningen stör radiomottagning i något av de nordiska länderna utan även då sändningen är avsedd för dessa länder. Lagrådet har ansett att sistnämnda bestämmelse bör utgå. Motiveringen härför är att bestämmelsen — som lagrådet dock icke funnit folkrättsligt otillåten — måste anses olämplig, därför att den ger intryck av att åsyfta att skydda landet mot sändningar från anläggning utanför landet på grund av sändningarnas innehåll eller att värna den monopolställning som i de nordiska länderna tillkommer vissa rundradioföretag.

Något sådant syfte som lagrådet funnit den föreslagna texten kunna ge intryck av har emellertid — såsom otvetydigt framgår av mitt anförande vid remissen — självfallet icke förelegat. Ett försök att hindra avlyssning av viss rundradiosändning, vare sig på grund av dess innehåll eller för att värna om vårt lands egen rundradiosändning, skulle fullständigt strida mot den politik som vi fört och avser att föra på detta område. Här är endast fråga om att se till att de internationella överenskommelserna om tillståndskrav för rundradiosändning, förbud mot sådan sändning från öppna havet och fördelning av våglängder blir respekterade.

I stället var avsikten med den diskuterade bestämmelsen att vinna en lämplig begränsning av de sändare som skall omfattas av lagen. Lagrådets förslag innebär en ännu snävare begränsning av det straffbara området i 1 §. Emellertid har lagrådet i stället föreslagit en viss utvidgning av det straffbara området i 3 §. Denna motsvarar dock ej, åtminstone icke i alla

avseenden, fullt ut inskränkningarna i 1 och 2 §§. Någon tvekan kan därför råda om den tillgodoser de krav som kan ställas på vår lagstiftning för att de gemensamma nordiska åtgärderna skall få erforderlig effekt. Jag finner mig dock kunna utgå ifrån att så skall bli fallet och kan därför förorda, att lagrådets ändringsförslag godtas i denna del.

Departementschefen anförde slutligen att den svenska lagstiftningen mot illegala sändare självfallet måste skärpas, om den skulle visa sig ineffektiv.

Första lagutskottet

Utskottet hemställde i sitt av riksdagen godkända utlåtande L¹U 1962: 40, att riksdagen måtte antaga det genom propositionen framlagda lagförslaget.

Utskottet anförde bl. a.

Utskottet har vid sin behandling av förevarande lagförslag inhämtat upplysningar av tekniskt sakkunniga om rådande förhållanden inom de delar av telekommunikationerna, som beröres av lagförslaget. Utskottet har därvid fått den bestämda uppfattningen, att ett internationellt samarbete för ordnande av telekommunikationerna måste upprätthållas. Sverige har också sedan länge deltagit i sådant arbete och biträtt internationella konventioner härvidlag. Efterlevnaden av dessa konventioner är i avsaknad av internationella sanktioner beroende av de åtgärder, som av de enskilda staterna vidtages för att förverkliga konventionernas syfte. Den nu föreslagna lagstiftningen är att anse som en åtgärd väl ägnad att förverkliga detta syfte. Det har också av de tekniskt sakkunniga vitsordats, att ett snart genomförande av den föreslagna lagstiftningen är av stor praktisk betydelse för konventionernas efterlevnad.

Under debatten kring det framlagda lagförslaget har ifrågasatts, om detta stode i överensstämmelse med gällande folkrätt. Vid sin prövning av detta spörsmål har utskottet haft tillgång till ett utlåtande från professorn i internationell rätt vid Stockholms universitet Hilding Eek. Enligt denne föreligger från folkrättslig synpunkt icke något hinder för Sverige att genom lagstiftning förbjuda handlingar av den art, som anges i lagförslaget, eller för svenska domstolar och andra myndigheter att med stöd av lagen inom Sverige utdöma och utkräva straff för överträdelse av lagens förbudsregler. Ej heller lagrådet har på denna punkt haft någon erinran att framställa. Med hänsyn till vad sålunda förekommit, har utskottet icke funnit hinder föreligga mot lagförslaget i här berört avseende.

Den kritik, som i motionerna framförts mot lagförslaget, har bl. a. gällt tiden för dess antagande. Både i uppskovs- och i avslagsmotionerna har sålunda — i överensstämmelse med ett påpekande av lagrådet — framhållits, att ärendet lämpligen borde anstå i avbidan på ett kommande sammanträde med Europarådets juridiska kommitté angående radio och television. Ett avvaktande av Europarådets ställningstagande skulle emellertid medföra, att frågan skulle uppskjutas under avsevärd tid. Utskottet kan därför icke finna skäl bifalla dessa yrkanden. Icke något land har tidigare genomfört en lagstiftning av här ifrågavarande slag. Att de nordiska länderna sålunda skulle komma att introducera en nyhet, torde emellertid snarast förbättra vårt läge vid kommande internationella förhandlingar rörande telekommunikationerna. Det torde sålunda vara av fördel, att vårt land vidtager nu

föreslagna åtgärder, som står i överensstämmelse med de internationella intressena i fråga om rundradion.

I diskussionen har vidare framhållits, att med åtgärder på området borde anstå, så att underlag kunde vinnas för en enhetlig lagstiftning i Danmark, Finland, Norge och Sverige. Därvid har andragits, att det ursprungliga lagförslaget, som tillkommit efter gemensamma nordiska överläggningar mellan berörda departement, har omarbetats efter lagrådsgranskningen. Utskottet kan icke instämma i den kritik, som ligger bakom dessa påpekanden. Det framstår nämligen för utskottet som uppenbart, att de skiljaktigheter, som föreligger mellan de olika lagförslagen, icke är av någon väsentlig betydelse, när det gäller att uppnå det för de olika lagförslagen gemensamma målet.

Mot utlåtandet avgavs ett flertal reservationer.

Utländsk rätt

Danmark, Finland och Norge

De gällande bestämmelserna i fråga om dessa länder torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga 1*. Om det huvudsakliga innehållet i bestämmelserna må här nämnas följande.

Den danska lagstiftningen förbjuder upprättande, drift eller användning av rundradiostation på öppna havet eller i luftrummet däröver. Överträdelse bestraffas oavsett vilket land sändningen är riktad mot, om gärningen begåtts i Danmark. Gärning som begåtts utanför Danmark straffas om sändningen kan antas vara avsedd att mottagas i Danmark eller kan störa radiomottagning där. Dansk medborgare eller den som har hemvist i Danmark samt medborgare i annat nordiskt land eller den som har hemvist i sådant land kan alltid straffas för sådan gärning om han finns i Danmark. Den finska och norska lagstiftningen straffbelägger sändningar från öppna havet eller luftrummet däröver som är riktade mot Sverige, Danmark, Finland eller Norge eller som stör radiotrafiken i något av dessa länder. Vissa möjligheter finns även att ingripa mot sändningar som är riktade mot annat land. I den danska, finska och norska lagstiftningen finns i huvudsak likartade bestämmelser om medverkan. Förverkandebestämmelser finns i de danska och norska lagarna.

Belgien

Genom lag den 18 december 1962 har införts vissa bestämmelser avsedda att förhindra piratradiosändningar från fartyg och luftfartyg. Belgiska medborgare och i vissa fall även utlänningar förbjuds där att direkt eller indirekt medverka till sådana radiosändningar samt till utförandet eller finansieringen av program eller annonser avsedda att sändas från fartyg eller luftfartyg. Brott mot lagen straffas med fängelse eller böter samt föranleder konfiskation av använd materiel.

Nederländerna

Sedan en station för kommersiella ljudradio- och televisionssändningar från en konstgjord ö (plattform) på internationellt vatten utanför den nederländska kusten startat den 1 september 1964, antogs i Nederländerna den 3 december 1964 en särskild lag, som trädde i kraft den 5 december 1964 och som gjorde det möjligt för myndigheterna att ingripa och stänga stationen.

Frågans senare behandling i Europarådet och riksdagen

Den 20 januari 1965 framlades i *Europarådet* för undertecknande en europeisk överenskommelse till förhindrande av rundradiosändningar från stationer utanför nationella territorier, vilken överenskommelse undertecknats av — förutom Sverige — Belgien, Danmark, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Luxembourg, Nederländerna, Norge, Storbritannien och Förbundsrepubliken Tyskland. Överenskommelsen avser rundradiostationer ombord på fartyg, luftfartyg eller andra flytande eller luftburna föremål, vilka utanför nationella territorier utför rundradiosändningar avsedda för mottagande eller möjliga att mottaga, helt eller delvis, inom något fördragsslutande land eller som orsakar menliga störningar för radiokommunikationerna för sådant land (artikel 1). Hinder möter inte att tillämpa överenskommelsens bestämmelser i fråga om rundradiostationer på föremål som är förankrade vid eller vilar på havsbotten (artikel 4 b). De fördragsslutande länderna förbinder sig att vidta behövliga åtgärder för att i enlighet med nationell lagstiftning straffbelägga upprättande av sådana stationer och deras drift samt vissa former av assistans åt stationerna (artikel 2). Straffbarheten skall i varje fördragsslutande land gälla, dels för landets egna medborgare om gärningen begåtts under landets jurisdiktion eller på fartyg, luftfartyg eller annat flytande eller luftburet föremål utanför nationella territorier, dels för utlänningar, om gärningen begåtts under landets jurisdiktion (artikel 3). Fördragsslutande land medges rätt att utvidga straffbarheten att avse både andra gärningar och andra personer än som anges i överenskommelsen (artikel 4 a). Från tillämpning av överenskommelsens bestämmelser får undantag göras för sådana artistframträdanden, som tillkommit på annan plats än sådan station som avses i överenskommelsen (artikel 5). Bestämmelserna om medverkan skall ej tillämpas i fråga om assistans åt sändarfartyg etc. i nöd eller åtgärd för att rädda människoliv (artikel 6). Reservationer mot överenskommelsens bestämmelser är icke tillåtna (artikel 7). Överenskommelsen träder i kraft en månad efter det tre stater ratificerat den (artikel 9: 1). Den har hittills ratificerats av Danmark.

Överenskommelsen med översättning till svenska torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga 2*.

Europarådets rådgivande församling antog den 29 januari 1965 en rekommendation (422) av följande innehåll.

Församlingen,

1. eftersom ministerkommittén gjorde den europeiska överenskommelsen om förhindrande av radioutsändningar från stationer utanför nationella territorier tillgänglig för undertecknande den 20 januari 1965;

2. uttrycker sitt beklagande av att ministerkommittén inte funnit det lämpligt att remittera överenskommelsen till församlingen för yttrande;

3. anser att det enda som berättigar en internationell reglering av telekommunikationer är den begränsade tillgången av frekvenser och frekvensband;

4. eftersom syftet med denna överenskommelse är att få ett slut på spridningen av s. k. »piratradiostationer»;

5. eftersom överenskommelsen blott rör förhindrande av radioutsändningar från stationer som installerats ombord på fartyg, luftfartyg eller andra flytande eller luftburna föremål utanför territoriella vatten;

6. uppmärksammar att överenskommelsen endast stadgar om fakultativ tillämpning av dess bestämmelser om radiostationer, som är installerade på föremål vilka förankrats vid eller vilar på havsbotten utanför territorialvattengränsen;

7. föreslår att ministerkommittén uppdrar åt en kommitté av radio- och televisionsexperten att undersöka möjligheten att förse överenskommelsen med ett tilläggsprotokoll i syfte att

a) uttrycka signatärmakternas avsikt att uteslutande använda överenskommelsen i avseende på den begränsade tillgången av frekvenser och frekvensband, och inte för att bevara några statliga eller andra monopols intresse i fråga om masstelekommunikationer och

b) utvidga överenskommelsens bestämmelser till att avse uppförande eller utnyttjande av radiostationer som är anlagda på föremål förankrade vid eller vilande på havsbotten utanför territoriella vatten eller alternativt att utarbeta en särskild konvention till förhindrande av radioutsändningar från sådana stationer.

Kungl. Maj:t anhöll i prop. 1965:68 om riksdagens yttrande över bl. a. rådgivande församlingens rekommendation 422.

Utrikesutskottet avgav över propositionen utlåtande UU 1965:8. Rekommendation 422 föranledde inte något särskilt uttalande av utskottet. Utlåtandet har godkänts av riksdagen.

I meddelande till rådgivande församlingen i april 1965 uttalade *Europarådets ministerkommitté* bl. a. följande rörande rekommendation 422, mom. 7 a).

Med avseende därå erinras om att enligt 1959 års radioreglemente »det är förbjudet att utanför nationellt territorium upprätta och driva rundradiostationer ombord på fartyg, luftfartyg eller varje annat flytande eller luftburna föremål». Den europeiska överenskommelsen om piratradiostationer utgör blott grundval för ett internationellt överenskommet straffsystem rörande sådana stationer. Överenskommelsens syfte är uteslutande att hindra

sådana stationers verksamhet, vilka utanför nationella territorier utför rundradiosändningar avsedda för mottagande eller möjliga att mottaga, helt eller delvis, i avtalsslutande land eller som orsakar menliga störningar för radiokommunikationerna i sådant land. Vid sådant förhållande kan de i mom. 7 a) omnämnda frågorna icke uppkomma.

I två likalydande *motioner*, I: 499 och II: 609, samt i motion II: 123 till 1965 års riksdag, hemställdes att riksdagen för sin del måtte besluta att upphäva 3 § i 1962 års lag. Till stöd härför åberopades bl. a. att det är främmande för det allmänna rättsmedvetandet att medverka till radiosändningar, som varken stör eller kan störa andra sändningar, är kriminaliserad.

I utlåtande L¹U 1965: 32 över motionerna anförde första lagutskottet bl. a. att lagen tillkommit efter nordiskt samarbete och bygger på internationella konventioner som Sverige biträtt. Utskottet framhöll att man år 1962 (L¹U 1962: 40) i samband med lagstiftningens genomförande uttalade att lagen syntes väl ägnad att förverkliga syftet i de internationella konventionerna på området. Upphävande av 3 § skulle, såsom telestyrelsen anförde i yttrande över motionerna, försämra möjligheterna att hindra vissa former av rundradiosändning, vilka är oförenliga med god ordning inom radiotrafiken. På grund härav och då enligt utskottets mening efter riksdagsbehandlingen år 1962 inte förekommit någon omständighet, som föranleder ändrat ställningstagande i den av motionärerna aktualiserade frågan, hemställde utskottet att motionerna inte måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utlåtandet godkändes av riksdagen.

Departementschefen

Telekommunikationerna har ända sedan mitten av 1800-talet varit föremål för internationellt samarbete. Det ligger också i sakens natur att det på detta område är av särskild vikt att uppkommande problem behandlas på internationell basis och löses i samförstånd. Framför allt gäller detta radiokommunikationerna, eftersom radiovågorna utbreder sig fritt och frekvenserna för radiosändningar är begränsade. Om nationerna skulle tillåtas att utan ömsesidigt hänsynstagande använda frekvenserna, skulle kaotiska förhållanden kunna uppstå i etern. Man har därför på ett tidigt stadium nödgats få till stånd en fördelning av frekvenserna mellan olika kategorier av trafik och mellan skilda områden och stater. Varje sändning som sker i strid mot denna fördelning är ett hot mot den ordning som skapats genom det internationella samarbetet, vare sig sändningen sker från nationellt territorium eller ej. Det saknar därvid betydelse om sådan sändning i visst fall faktiskt stör den legala radiotrafiken.

Reglerna om frekvensfördelningen kan lätt kringgås genom rundradiosändning från station på öppna havet eller i luftrummet däröver. Något legitimt behov av rundradiosändningar utanför nationella territorier föreligger inte heller. Det är därför naturligt att det till 1959 års internationella telekonvention fogade radioreglementet helt förbjuder upprättande och drift av rundradiostationer på öppna havet eller i luftrummet däröver. Eftersom syftet med förbudet är att trygga den ordning i etern som åstadkommits genom de internationella reglerna för radiotrafiken, gäller förbudet varje rundradiosändning från sådan station, vare sig den stör legal radiotrafik eller ej. Olika internationella sammanslutningar på området har också rekommenderat åtgärder mot illegala sändare, emedan dessa kan befaras orsaka kaos i radiotrafiken.

Lagen den 6 juni 1962 med förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet m. m. grundar sig på dessa internationella bestämmelser och rekommendationer. Den tillkom efter nordiskt samarbete och en hemställan från Nordiska rådet om gemensamma åtgärder i syfte att verka för att bestämmelserna följdes. Den närmaste anledningen till att denna fråga togs upp på nordiskt plan var de rundradiosändningar som i uppenbar strid mot radioreglementet förekom utanför Sveriges och Danmarks territorialvatten. I Danmark, Finland och Norge har också införts lagstiftning motsvarande den svenska. Även i Belgien och Nederländerna har möjlighet öppnats att ingripa mot sändningar som strider mot radioreglementet, och i Förbundsrepubliken Tyskland förbereds lagstiftning i ämnet.

Telekonventionen innehåller inga bestämmelser om sanktioner mot verksamhet som är förbjuden enligt konventionen eller radioreglementet. 1965 års europeiska överenskommelse till förhindrande av rundradiosändningar utanför nationella territorier utgör emellertid grund för ett internationellt straffsystem i fråga om rundradiostationer som är förbjudna enligt radioreglementet. Överenskommelsen har hittills undertecknats av tolv medlemsstater, bl. a. Sverige, samtliga med förbehåll för ratificering. Danmark har ratificerat överenskommelsen, som träder i kraft en månad efter det tre stater ratificerat den. Enligt vad jag inhämtat förbereds ratificering i bl. a. Norge och Nederländerna.

Överenskommelsen avser rundradiostationer som är upprättade eller i drift på fartyg, luftfartyg eller annat flytande eller luftburet föremål. Dess syfte är att hindra att sådana stationer upprättas utanför nationellt territorium och används för sändningar som är avsedda att mottagas eller kan mottagas, helt eller delvis, inom fördragsslutande stats område eller som orsakar menlig störning för legal radiotrafik inom sådant område. Stat, som godkänner överenskommelsen, förbinder sig att i överensstämmelse med sin nationella rättsordning vidta nödvändiga åtgärder för att kunna beivra dels upprättande eller användande av sådan rundradiostation dels vissa handlingar som utgör medverkan därtill. Bestämmelserna om vilka handlingar

som är straffbara enligt överenskommelsen är minimiregler. Fördragslutande stat kan således bestämma att även andra handlingar skall vara straffbara. Även i fråga om de personer som skall omfattas av straffbestämmelserna anger överenskommelsen vissa minimiregler, som kan utvidgas genom nationell lagstiftning.

Bestämmelserna i telekonventionen och radioreglementet om förbud mot rundradiosändningar på öppna havet eller i luftrummet däröver är helt entydiga. Varje sådan sändning är förbjuden. För stat som biträtt konventionen är det en självklar förpliktelse att verka för att reglementet efterlevs. En naturlig konsekvens av vår anslutning till telekonventionen är att vi ansluter oss även till den europiska överenskommelsen, vars syfte är just att göra radioreglementet effektivt och upprätthålla de internationellt överenskomna reglerna för radiotrafiken. Det har ibland hävdats att grunden för bestämmelser som gör det möjligt att ingripa mot icke störande sändningar skulle vara en önskan att skydda offentliga radiomonopol. Att så inte är fallet framgår redan av att länder som har kommersiell radio och television har medverkat vid tillkomsten av såväl telekonventionen som den europeiska överenskommelsen. Jag vill också erinra om det uttalande som Europarådets ministerkommitté gjorde i anledning av rådgivande församlingens rekommendation 422. Därav framgår klart att överenskommelsen inte har annat syfte än att trygga efterlevnaden av telekonventionen och radioreglementet.

Jag anser således att den europeiska överenskommelsen bör ratificeras av Sverige. Detta fordrar riksdagens godkännande.

Ett godkännande av överenskommelsen kräver vissa sakliga ändringar i lagstiftningen om förbud mot rundradiosändning på öppna havet m. m. Skyddet mot konventionsstridiga rundradiosändningar måste gälla varje land som anslutit sig till överenskommelsen och inte endast Sverige, Danmark, Finland och Norge, som nu är fallet enligt 1 § i 1962 års lag i ämnet. Möjligheterna att ingripa mot sändning även om den inte stör legal radiotrafik och mot medverkan till illegal sändning måste också utvidgas. Ändringarna bör lämpligen komma till stånd genom att 1962 års lag ersätts med en ny lag.

Enligt 1 § i 1962 års lag straffas den som på öppna havet eller i luftrummet däröver använder radioanläggning för rundradiosändning som orsakar eller kan medföra att radiomottagning i Sverige, Danmark, Finland eller Norge hindras eller störs. 2 § innehåller straffbestämmelser för viss medverkan till sådant brott. Vissa fall av förberedelse till varje slags rundradiosändning på öppna havet eller i luftrummet däröver bestraffas enligt 3 § liksom vissa former av medverkan till sådan sändning, i den mån 2 § inte är tillämplig. Utlännning straffas enligt 3 § endast om brottet begåtts i Sverige.

Enligt bestämmelserna i 3 § är det således möjligt att i viss omfattning

ingripa mot konventionsstridig sändning som inte är störande eller kan medföra störning för radiomottagning i något av nämnda nordiska länder. Vad som straffas enligt 3 § är emellertid inte själva sändningen utan upprättande eller innehav av radioanläggning som är avsedd att användas för sändningen samt viss medverkan till denna. Vidare är möjligheterna till ingripande begränsade genom att brott som begåtts utom landet kan beivras endast om den som utfört gärningen är svensk. Enligt min mening bör det straffbara området avgränsas på samma sätt som i överenskommelsen. Straffet bör således i första hand uttryckligen omfatta varje konventionsstridig sändning som är avsedd att mottagas eller kan mottagas i land, som är anslutet till överenskommelsen, eller som stör den legala radiotrafiken i sådant land. I likhet med bestämmelserna i radioreglementet och överenskommelsen blir därigenom själva sändningen straffbelagd, även om den ej är störande. Detta överensstämmer också bättre med lagstiftningens syfte än den nuvarande konstruktionen i 3 §. Givetvis bör även medverkan och förberedelse i form av upprättande eller innehav av radioanläggning för sådan sändning fortfarande vara straffbar. Däremot bör lagen i enlighet med överenskommelsen nu begränsas till sändningar som är avsedda för eller kan mottagas i land som är anslutet till överenskommelsen eller som orsakar menlig störning i sådant land. Med hänsyn till det nordiska samarbete som föregick 1962 års lag bör dock lagen gälla i fråga om Danmark, Finland och Norge, oavsett om de är anslutna till överenskommelsen eller ej.

I fråga om de personer på vilka straffbestämmelserna skall äga tillämpning vill jag erinra om de överväganden som från folkrättslig synpunkt gjordes vid tillkomsten av 1962 års lag. Det ansågs att konventionsstridig rundradiosändning är en kränkning av eller i vart fall ett hot mot de vitala intressen som varje konventionsanslutet land har av att föreskrifterna i konventionen och därtill fogade reglementen inte åsidosätts. Den svenska kompetensen gäller också enligt 1 § varje utlänning som finns här i landet. I den nya lagen bör alla straffbestämmelserna göras tillämpliga på utlänning i samma omfattning som på svensk.

Enligt artikel 6 i överenskommelsen är medverkansbestämmelserna inte tillämpliga på handling som företas för att assistera fartyg eller luftfartyg i nöd eller för att rädda människoliv. Ett sådant undantag gäller generellt enligt 24 kap. 4 § brottsbalken, och det fordras därför ingen särskild regel i detta hänseende i den nya lagen.

Som jag tidigare nämnt skall fördragsslutande land enligt överenskommelsen bestämma påföljderna för överträdelse av förbuden i överenskommelsen i överensstämmelse med sin nationella rättsordning. Straffet för överträdelse av förbuden i den nya lagen bör bestämmas med ledning av 1962 års lag och 4 § lagen den 20 mars 1964 (nr 163) om införande av brottsbalken, dvs. till böter eller fängelse i högst ett år. Överenskommelsen hindrar inte att även annan rättsverkan än straff införs.

Enligt 1946 års lag om radioanläggningar m. m., som reglerar rätten att inneha och använda radiosändare och radiomottagare här i landet samt på svenskt fartyg och luftfartyg utom landet, kan innehav eller användning utan tillstånd av radioanläggning medföra att anläggningen förverkas. Även radioanläggning som medförs i strid mot bestämmelserna i 1939 års kungörelse om användning på svenskt område av radioanläggning på främmande fartyg eller luftfartyg kan förverkas. Uppenbarligen är förverkandemöjligheten ägnad att ge ökad effekt åt dessa författningar. Eftersom det visat sig att efterlevnaden av föreskrifterna i 1962 års lag inte är tryggad genom straffbestämmelserna, synes det mig naturligt att straffbestämmelserna kompletteras med regler om förverkande. Den möjlighet som torde finnas att med stöd av 1946 års lag eller 1939 års kungörelse förverka radioanläggning som använts eller är avsedd att användas för rundradiosändning på öppna havet eller i luftrummet däröver är alltför begränsad. För att lagstiftningen mot konventionsstridiga rundradiosändningar skall bli effektiv är det nödvändigt att kunna förverka varje slags egendom som anläggningens ägare eller brukare använt vid sådan sändning. Förverkandepåföljd bör kunna drabba även den som medverkar till sändningen, upprättandet av radioanläggningen eller verksamheten i övrigt. Härigenom blir det möjligt att förhindra att verksamhet som bedrivs på öppna havet eller i luftrummet däröver får stöd från Sverige i form av t. ex. transport av förnödenheter eller material för sändningen och framställning av sådant material.

Förverkandebestämmelserna bör utformas med ledning av motsvarande bestämmelser i brottsbalken.

Bestämmelserna i 1946 års lag eller 1939 års kungörelse bör inte äga tillämpning på radioanläggning som avses i den nya lagen. Jag föreslår att en föreskrift av sådan innebörd nu införs i 1946 års lag. Förslag till motsvarande ändring i 1939 års kungörelse torde senare få anmälas för Kungl. Maj:t.

I enlighet med vad jag anfört har inom kommunikationsdepartementet upprättats förslag till dels *lag om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet* dels *lag angående ändring i lagen den 3 maj 1946 (nr 172) om radioanläggningar m. m.* Förslagen torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga 3*. Om innehållet i det förstnämnda förslaget får jag, utöver vad som framgår av den tidigare framställningen, anföra följande.

1 §. Avgränsningen av det straffbara området i första stycket har skett i nära anslutning till artikel 1 i överenskommelsen. De länder som skyddas är i första hand Sverige, Danmark, Finland och Norge, oavsett om de är anslutna till överenskommelsen eller ej. Dessutom utvidgas skyddet till annat land som är anslutet till överenskommelsen. Förutom medlemmarna i Europarådet kan varje medlem eller associerad medlem av internationella teleunionen ansluta sig till överenskommelsen, dock inte förr än den trätt

i kraft. Det synes lämpligt att uppgift om vilka länder som är anslutna till överenskommelsen meddelas genom kungörelse som utfärdas av Kungl. Maj:t.

Uttrycken rundradiosändning, radioanläggning och menlig störning har den innebörd som samma uttryck getts i prop. 1962: 171 (s. 20). Med radiotrafik förstås varje sändning eller mottagning som sker i överensstämmelse med de internationella reglerna. Det må påpekas att begreppet rundradio är en sammanfattande benämning på ljudradio och television.

Bestämmelserna i andra stycket kan tillämpas även om någon sändning aldrig kommer till stånd eller om sändningarna tillfälligt upphört.

2 §. Bestämmelserna om medverkan har utformats så att de täcker både de handlingar som man var överens om att förbjuda vid det nordiska samarbete som föregick 1962 års lag och den medverkan som skall förhindras enligt Europarådsöverenskommelsen. Reglerna överensstämmer i huvudsak med 2 § i 1962 års lag men har i vissa delar fått större räckvidd. Det må påpekas att bestämmelserna avser medverkan till varje brott enligt 1 § och således i fråga om icke störande sändningar går längre än medverkansbestämmelserna i 3 § i 1962 års lag. Överenskommelsen medger inte olika regler för medverkan beroende på om sändningen är störande eller ej.

Paragrafen har konstruerats så att medverkan anges vara att främja upprättande, vidmakthållande eller användning av radioanläggningen genom vissa handlingar som anges i åtta punkter.

I punkt 1 avses med tekniskt och ekonomiskt bistånd detsamma som enligt 1962 års lag.

Punkt 2 har större räckvidd än motsvarande bestämmelse i 1962 års lag. I enlighet med överenskommelsen straffbeläggs här att tillhandahålla utrustning eller förnödenheter för den förbjudna verksamheten, oavsett om det som tillhandahålls är avsett för själva radioanläggningen eller dess tekniska drift. Bestämmelsen omfattar även t. ex. drivmedel till fartyg där anläggningen finns, livsmedel till besättningen på fartyget och utrustning som är avsedd att användas vid inspelning av program för sändning.

Bestämmelsen i punkt 3 om transporter innebär inte annan ändring i förhållande till gällande rätt än att bestämmelsen gjorts tillämplig även på transport från fartyg etc., vilket överensstämmer med artikel 2 paragraf 2 c i överenskommelsen. Begreppet »annan anordning där anläggningen finnes» får anses innefatta sådant i artikel 4 i överenskommelsen nämnt föremål som är förankrat vid eller vilar på havsbotten. I likhet med vad som föreskrivs i artikel 2 paragraf 2 c i överenskommelsen har tillhandahållande av transportmedel för här avsedd transport ansetts böra betraktas som medverkan till brott enligt 1 §.

Enligt 2 § 3 i 1962 års lag är medverkan av den som deltar i sändningen, t. ex. hallåman eller artist, straffbar endast om den sker där sändningen äger rum. I artikel 5 i överenskommelsen medges undantag för medverkan utanför sändningsplatsen men endast i fråga om medverkan av utövande

konstnär. På grund härav kan ifrågavarande undantag inte behållas med nuvarande räckvidd. Eftersom den nya lagen avser endast uppsåtliga brott och med hänsyn till den begränsning som jag i det följande föreslår i fråga om förverkandereglerna, har punkt 4 utformats så att den gäller all form av deltagande i sändning.

Bestämmelserna i punkt 5 har avfattats med ledning av artikel 2 paragraf 2 d i överenskommelsen. De fall som avses här torde inte omfattas av bestämmelserna i 2 § i 1962 års lag, om det inte är fråga om någon som driver rörelse med ändamål att främja sändningen. Med den som framställer program för sändningen avses producent eller annan som svarar för programmet, däremot inte den som i underordnad ställning deltar i framställningen. Bestämmelserna gäller även den som svarar för framställningen av annan produkt för sändningen, t. ex. annons, föredrag eller film.

Punkterna 6 och 8 motsvarar 2 § 4 och 5 i 1962 års lag. Bestämmelserna har tillkommit efter nordiskt samarbete och bör bibehållas. Rörelse som avses i punkt 8 har angetts vara sådan med ändamål att främja verksamheten, inte endast sändning. Härigenom har bättre överensstämmelse nåtts med vad som torde vara avsikten även enligt gällande bestämmelse.

I punkt 7 upptas en motsvarighet till artikel 2 paragraf 2 e i överenskommelsen.

Överenskommelsen avser endast uppsåtlig medverkan. Det nordiska samarbete som föregick 1962 års lag torde inte göra det nödvändigt att bibehålla regeln i 2 § andra stycket nämnda lag, enligt vilken även den som inte insåg men hade skälig anledning anta att illegal sändning förelåg kan dömas till straff. Jag förordar därför, som jag redan antytt, att lagen nu begränsas till uppsåtliga brott.

3 och 4 §§. Som förut nämnts har förverkandereglerna utformats med ledning av motsvarande bestämmelser i brottsbalken. Uttrycket hjälpmedel har samma innebörd här som i 36 kap. 2 § brottsbalken. Med egendom som varit föremål för brott avses sådant som inte kan betraktas som hjälpmedel, t. ex. utrustning eller förnödenheter som transporteras till fartyg där radioanläggningen finns.

Om brottet är illegal sändning eller upprättande eller innehav av radioanläggning för sändningen är det framför allt sådan egendom som anläggningen, fartyg där anläggningen finns och utrustning för anläggningen och fartyget som kan förklaras förverkad. I fråga om medverkansbrott avses förverkandeförklaring kunna drabba i första hand vad som varit direkt avsett att främja sändningen eller anläggningen, t. ex. förnödenheter, drivmedel, transportmedel för transport till anläggningen, teknisk utrustning och ljudband eller annat material för sändningen. Vissa undantag bör dock göras från förverkandereglerna. Den som endast deltar i sändning bör inte riskera att få sin utrustning förverkad. Detsamma bör gälla den som lämnar eller förmedlar uppdrag för sändning eller framför reklam för den förbjudna verksamheten.

I 3 § upptas en regel om värdekonfiskation när egendomen är oåtkomlig för sakkonfiskation. Regeln bör kunna tillämpas även i fråga om egendom som finns på internationellt område, när brottet begås. Om det är en förutsättning för brott att gärningen begås på internationellt område, torde den omständigheten att egendomen redan dessförinnan gjorts oåtkomlig för sakkonfiskation inte hindra att värdekonfiskation i stället tillgrips.

5 §. Kompetensregeln har upptagits som en komplettering till bestämmelserna i 2 kap. 2 och 3 §§ brottsbalken om svensk lags tillämplighet och svensk domstols behörighet i fråga om utlänning som begått brott utom landet. Regeln avser fall där det är tveksamt om gärningen kan anses begången mot Sverige och om gärningsmannen omfattas av den svenska kompetensen enligt brottsbalkens bestämmelser men där det är rimligt att han skall kunna dömas här, om han finns i landet. Ett sådant fall är t. ex. att utlänning upprättar eller innehar radioanläggning av ifrågavarande slag i land där sådan gärning inte är straffbar och avser att använda anläggningen för konventionsstridig sändning.

I fråga om brott som förövats utom landet gäller bestämmelserna i 2 kap. 5 § brottsbalken om åtalsmedgivande. Det har ansetts lämpligt att dessutom i överensstämmelse med gällande rätt kräva åtalsmedgivande för åtal mot svensk som här i landet begått brott som rör sändning som inte är avsedd att mottagas eller kan mottagas i Sverige och inte heller orsakar menlig störning här. Bestämmelsen gäller både utförande av sändning och upprättande eller innehav av sändare samt medverkan. I fråga om utlänning innebär förslaget att åtalsmedgivande liksom för närvarande alltid fordras.

Lagarna bör träda i kraft dagen efter den då de utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Hemställan

Jag hemställer att lagrådets utlåtande över förslagen till

- 1) lag om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet,
- 2) lag angående ändring i lagen den 3 maj 1946 (nr 172) om radioanläggningar m. m.

för det i 87 § regeringsformen avsedda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Fredrik Björkman

Bilaga 1

Lov

(Nr. 188 — 12. april 1949)

om

telekommunikation m. m. ved radio

Vi Frederik den Niende, af Guds nåde konge til Danmark, de Venders og Goters, hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg

Gør Vitterligt: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 1.

Staten har på og over dansk land og søterritorium eneret på anlæg af enhver art til sending eller modtagning af radiobølger.

Ministeren for offentlige arbejder bemyndiges til at udfærdige nærmere bestemmelser angående oprettelse og brug af ovannævnte anlæg samt angående benyttelse af radiofrekvenser. Idet radiospredning, omfattende såvel radiofoni som fjernsyn, henhører under de i lov nr. 185 af 30. marts 1946, § 1, fastsatte bestemmelser, vil foranstaltninger ved hertil sigtende anlæg være at træffe efter aftale med undervisningsministeren. Iøvrigt berøres den særlige lovgivning om radiospredning ikke af nærværende lov.

For anlæg m. m., der benyttes i det nationale forsvars tjeneste, gælder de i den internationale telekommunikationskonvention herom fastsatte bestemmelser.

§ 2.

Ministeren for offentlige arbejder kan på vilkår, som af ham fastsættes, meddele tilladelser til eller eneretsbevillinger på opstilling og drift af faste anlæg på land til opfyldelse af særlige formål, dog med undtagelse af anlæg, hvis formål er at tilvejebringe forbindelse mellem offentlige telekommunikationstjenester og radioanlæg i bevægelige stationer — hvorved forstås anlæg i skibe, luftfartøjer, automobiler, tog og lign. — samt sendeanlæg til etablering af forbindelse mellem Danmark og udlandet.

Efter forud indhentet tilladelse fra ministeren for offentlige arbejder kan der etableres radioanlæg i bevægelige stationer.

Hvis de i en tilladelse fastsatte vilkår for indretning og drift af de i denne paragraf omhandlede anlæg ikke overholdes, kan tilladelsen tilbagekaldes af ministeren.

§ 3.

Videnskabelige og tekniske forsøg med overføring af elektriske signaler pr. radio må kun foretages efter forud indhentet tilladelse fra ministeren for offentlige arbejder.

§ 4.

Ministeren for offentlige arbejder kan, når særlige forhold gør det nødvendigt, forbyde anvendelsen af radioanlæg, herfra dog undtaget apparater udelukkende beregnet til modtagning af radiospredningsstof, og ministeren kan træffe de til gennemførelsen af et sådant forbud nødvendige foranstaltninger.

§ 5.

Radioanlæg i udenlandske bevægelige stationer må på dansk territorium kun benyttes under iagttagelse af de bestemmelser, der herom fastsættes af ministeren.

§ 6.

De i lov nr. 84 af 11. maj 1897 fastsatte bestemmelser om telegrafvæsenets embeds- og bestillingsmænds hemmeligholdelsespligt og om strafansvar m. m. i overtrædelsestilfælde gælder også for telekommunikation ved radio. Ligeledes kan de i samme lovs § 18 fastsatte bestemmelser om tilsvarende regler for ansatte ved private selskaber af ministeren gøres anvendelige på personer, der betjener private radiostationer.

§ 7.

Overtrædelse af denne lov og bestemmelserne i de i henhold hertil udstedte reglementer straffes, for så vidt forholdet efter sin beskaffenhed ikke medfører højere straf, med bøde, der tilfalder statskassen, ligesom ulovligt anbragte eller benyttede anlæg og apparater kan konfiskeres.

§ 8.

Denne lov træder i kraft straks og samtidig ophæves lov nr. 99 af 19. april 1907 om trådløse telegrafer (radiotelegrafer) og lov nr. 166 af 1. maj 1923 om trådløse telefoner (radiotelefoner).

Hvorefter alle vedkommende sig har at rette.

Givet på Christiansborg, den 12. april 1949.

Under Vor kongelige hånd og segl.

FREDERIK R.

(L. S.)

Carl Petersen

Lov nr. 229 af 22. juni 1962.

Lov om ændringer i lov om telekommunikation m. m. ved radio

VI FREDERIK DEN NIENDE, af Guds Nåde Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 1.

I lov nr. 188 af 12. april 1949 om telekommunikation m. m. ved radio foretages følgende ændringer:

1. I § 1 ændres stk. 3 till stk. 4, og som nyt stk. 3 indsættes:

»Stk. 3. Der må ikke oprettes, drives eller bruges radiospredningsstationer på det åbne hav eller i luftrummet derover.»

2. I § 7 indsættes som nyt stk. 2, 3 og 4:

»Stk. 2. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab el. lign., kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

Stk. 3. For så vidt angår de i § 1, stk. 3, omhandlede lovovertrædelser, finder borgerlig straffelovs regler om medvirken kun anvendelse med hensyn til

- 1) den, der medvirker til oprettelse eller økonomisk eller teknisk drift af den station, der bruges eller er bestemt til at bruges til radiospredning i strid med bestemmelsen,
- 2) den, der i ejerens eller brugerens tjeneste medvirker til radiospredning fra den pågældende station,
- 3) den, der medvirker til radiospredning ved økonomisk eller teknisk bistand, ved bestilling af udsendelser over stationen, ved optagelse eller formidling af ordrer herpå, ved at lede optagelsen af programmer, ved deltagelse på fartøjet i udsendelser, ved at stille lokaler eller tekniske hjælpemidler til rådighed eller ved levering eller transport af betydning for radiospredningen.

Stk. 4. Overtrædelse af § 1, stk. 3, hører under dansk straffemyndighed, uanset om betingelserne i borgerlig straffelov §§ 6—9 er opfyldt. Handlinger, foretaget uden for den danske stat, er dog kun undergivet dansk straffemyndighed, såfremt

- 1) radiospredningsstationen oprettes eller drives med henblik på eller bruges til radiospredning, som må antages bestemt til modtagning på dansk område, eller som forstyrrer radiomodtagning på dansk område, eller
- 2) gerningsmanden har dansk indfødsret eller bopæl i den danske stat eller har indfødsret eller bopæl i Finland, Island, Norge eller Sverige og opholder sig her i landet.»

§ 2.

Tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af ministeren for offentlige arbejder.¹

Givet i Amtsgården, Rønne, den 22. juni 1962.

Under Vor Kongelige Hånd og Segl.

I Kongens Navn:

MARGRETHE

Tronfølger

Kai Lindberg.

¹ Lagen har trådt i kraft den 1 augusti 1962 enligt bekendtgørelse nr 251 af 5 juli 1962.

Lo v nr. 212 af 4. juni 1965

Lo v om ændringer i bor ger lig straffelov

(Kon fiskation, fuld byrdelse af frihedsstraf m. v.).

VI FREDERIK DEN NIENDE, af Guds Nåde Konge til Danmark, de Ven ders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lau en borg og Oldenborg, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

1 §.

I bor ger lig straffelov, jfr. lovbekendtgørelse nr. 284 af 1. juli 1963, fore tages følgende ændringer:

23. § 75 og § 76 ophæves.

24. § 77 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 75. Udbyttet ved en strafbar handling eller et hertil svarende beløb kan helt eller delvis konfiskeres. Savnes der fornødent grundlag for at fastslå beløbets størrelse, kan der konfiskeres et beløb, som skønnes at svare til det indvundne udbytte.

Stk. 2. Såfremt det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere lovovertrædelser, eller særlige omstændigheder i øvrigt taler derfor, kan der ske konfiskation af

- 1) genstande, der har været brugt eller bestemt til at bruges ved en strafbar handling,
- 2) genstande, der er frembragt ved en strafbar handling, og genstande, med hensyn til hvilke der i øvrigt er begået en strafbar handling.

Stk. 3. I stedet for konfiskation af de i stk. 2 nævnte genstande kan der konfiskeres et beløb svarende til deres verdi eller en del heraf.

Stk. 4. I stedet for konfiskation efter stk. 2 kan der træffes bestemmelse om foranstaltninger vedrørende genstandene til forebyggelse af yderligere lovovertrædelser.

Stk. 5. Når en forening opløses ved dom, kan dens formue, arkiv, proto koller og lignende konfiskeres.

§ 76. Konfiskation efter § 75, stk. 1, kan ske hos den hvem udbyttet er tilfaldet umiddelbart ved den straffbare handling.

Stk. 2. Konfiskation af de i § 75, stk. 2 og 3, nævnte genstande og vær dier kan ske hos den, der er ansvarlig for lovovertrædelser, og hos den, på hvis vegne han har handlet.

Stk. 3. Særligt sikrede rettigheder over genstande, der konfiskeres, bort falder kun efter rettens bestemmelse under betingelser svarande till de i stk. 2 anførte.

Stk. 4. Har en af de i stk. 1 og 2 nævnte personer efter den straffbare handling foretaget dispositioner over udbytte eller genstande af den i § 75, stk. 2, omhandlede beskaffenhed eller rettigheder herover, kan det overdragne eller dets værdi konfiskeres hos erhververen, såfremt denne var bekendt med det overdragnes forbindelse med den straffbare handling eller har ndvist grov uagtsomhed i denne henseende, eller hvis overdragelsen er sket som gave.

§ 77. Sker der konfiskation efter § 75, stk. 1, og har nogen erstatningskrav i anledning af lovovertrædelsen, kan det konfiskerede anvendes til dækning af erstatningskravet.

Stk. 2. Det samme gælder genstande og værdier konfiskeret efter § 75, stk. 2 og 3, såfremt der ved dommen træffes bestemmelse derom.

Stk. 3. Har den dømte i et af de i stk. 1 og 2 nævnte tilfælde betalt den forurettede erstatning efter dommen, nedsættes konfiskationsbeløbet tilsvarende.

§ 77 a. Genstande, som på grund af deres beskaffenhed i forbindelse med andra foreliggende omstændigheder må befrygtes at ville blive brugt ved en strafbar handling, kan konfiskeres, for så vidt det må anses for påkrævet for at forebygge den straffbare handling. § 75, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse.»

---

2 §.

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 1965.

Givet på Amalienborg, den 4. juni 1965.

Under Vor Kongelige Hånd og Segl.

FREDERIK R.

K. Axel Nielsen

Lov. nr 213 af 4. juni 1965

**Lov om ændringer i forskellige lovbestemmelser om straf,
konfiskation m. v.**

VI FREDERIK DEN NIENDE, af Guds Nåde Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

-----
§ 46.

I lov nr. 188 af 12. april 1949 om telekommunikation m. m. ved radio foretages følgende ændring:

I § 7, stk. 1, udgår:

»der tilfalder statskassen, ligesom ulovligt anbragte eller benyttede anlæg og apparater kan konfiskeres».

-----
§ 118.

Loven træder i kraft samtidig med lov af 1965 om ændringer i borgerlig straffelov (Konfiskation, fuldbyrdelse af frihedsstraf m. v.).

Givet på Amalienborg, den 4. juni 1965.

Under Vor Kongelige Hånd og Segl.

FREDERIK R.

K. Axel Nielsen

L a g

om bestraffning av rundradioverksamhet på öppna havet

Given i Nådendal den 27 juli 1962.

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

1 §.

Var, som på öppna havet eller däröver bedriver mot bestämmelserna i gällande internationella telekonvention eller därtill hörande radioreglemente stridande rundradioverksamhet, som är riktad mot Finland, Danmark, Norge eller Sverige eller som på ett menligt sätt stör mottagandet av radiosändningar i ovan nämnt nordiskt land, straffes med böter eller fängelse ej över sex månader.

2 §.

Var, som främjar i 1 § nämnd rundradioverksamhet genom att:

1. stödja den ekonomiskt,
  2. överlåta, använda, iståndsätta eller underhålla för ändamålet erforderliga tekniska anordningar eller förnödenheter,
  3. ställa till förfogande eller förmedla material för utsändning,
  4. utföra transporter till fartyg, på vilket verksamheten bedrivs, eller
  5. delta i utsändning på fartyget,
- straffes med böter.

3 §.

Var, som främjar sådan i 1 § nämnd rundradioverksamhet, som berör annat land än Finland, Danmark, Norge eller Sverige, genom att i Finland bedriva förmedling av material för utsändning, straffes med böter.

4 §.

Med rundradioverksamhet avses i denna lag med hjälp av elektromagnetiska vågor anordnad utsändning av ljud-, televisions-, bild- eller annat program, som är avsedd att direkt mottagas av allmänheten.

5 §.

Straffstadgandena i denna lag skola lända till efterrättelse utan hinder av vad i 1 kap. 1, 2 och 4 §§ strafflagen är stadgat.

6 §.

Straffyrkande med stöd av denna lag må icke framställas, såframt icke statsrådet anmält brottet hos åklagarmyndighet för väckande av åtal.

Laga domstol i ärenden, som avses i denna lag, är rådstuvurätten i Helsingfors.

7 §.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1962.

Nådendal den 27 juli 1962.

Republikens President
URHO KEKKONEN

Minister O. Närvänen

Lov om straff for ulovlig kringkasting fra skip og fly i internasjonalt område m. v.

Vi OLAV, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 6. juni 1962 sålydende:

§ 1. Det er forbudt å opprette eller drive stasjon eller annet anlegg for kringkasting fra skip, luftfartøy eller annen flytende eller luftbåren innretning på det åpne hav eller i luftrommet over, dersom sendingen er beregnet på å mottas i Norge, Danmark, Finland eller Sverige, eller dersom den forstyrrer radiomottaking der.

§ 2. Det er forbudt å bevirke eller medvirke til at skip, luftfartøy eller annen flytende eller luftbåren innretning som brukes eller er beregnet til å brukes til kringkasting på det åpne hav eller i luftrommet over, anløper norsk havn, lander på norsk flyplass, passerer eller oppholder seg på norsk sjøterritorium eller norsk luft-territorium, selv om sendingene ikke er av den art som er nevnt i § 1. Forbudet gjelder ikke når det i en nødsituasjon er uomgjengelig nødvendig å søke inn på norsk territorium for å redde menneskeliv, fartøy eller last.

§ 3. Kongen kan gi forskrifter om forbud mot medvirkning på norsk territorium — herunder sjøterritoriet og luft-territoriet — til kringkasting på det åpne hav eller i luftrommet over, således om forbud mot å opprette eller drive kontor for slik virksomhet, mot å gi økonomisk eller teknisk bistand, mot å drive reklame eller annonsering og mot å levere eller transportere utstyr, materiell, lydbånd eller liknende.

Forskrifter som er nevnt i første ledd kan forby også medvirkning utenfor norsk territorium, for så vidt den gjelder virksomhet som er forbudt etter § 1.

§ 4. Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne lov eller forskrifter gitt i medhold av loven, straffes med bøter eller fengsel inntil 6 måneder.

Straffebudet gjelder uten hinder av de begrensninger som ellers følger av straffelovens § 12 og § 13, første og annet ledd. Men bare den som er statsborger eller hjemmehørende i Norge, Danmark, Finland eller Sverige kan straffes for overtredelse av forskrifter etter § 3, annet ledd.

Overtredelsene er forseelser.

Er den straffbare handling foretatt på vegne av et selskap, en stiftelse eller sammenslutning, kan bøtesstraff også idømmes selskapet, stiftelsen eller sammenslutningen når det finnes rimelig.

Gjenstander som har vært brukt eller er bestemt til å brukes ved virksomhet som er forbudt i denne lov eller med hjemmel i den, kan inndras hos den skyldige eller den han har handlet på vegne av eller til fordel for, uten at straffesak behøver å være reist eller å kunne reises mot noen. I stedet for en gjenstand kan dens verdi helt eller delvis inndras.

§ 5. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Ti har Vi anlatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 22. juni 1962.

OLAV
(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

Kongelig resolution

I.

II.

I medhold av § 5 i lov av 22. juni 1962 om straff for ulovlig kringkasting fra skip og fly i internasjonalt område fastsettes lovens ikrafttreden til 1. august 1962.

*Bilaga 2***European agreement for the prevention of broadcasts transmitted from stations outside national territories**

The member States of the Council of Europe signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its Members;

Considering that the Radio Regulations annexed to the International Telecommunication Convention prohibit the establishment and use of broadcasting stations on board ships, aircraft or any other floating or airborne objects outside national territories;

Considering also the desirability of providing for the possibility of preventing the establishment and use of broadcasting stations on objects affixed to or supported by the bed of the sea outside national territories;

Considering the desirability of European collaboration in this matter,

Have agreed as follows:

Article 1

This Agreement is concerned with broadcasting stations which are installed or maintained on board ships, aircraft, or any other floating or airborne objects and which, outside national territories, transmit broadcasts intended for reception or capable of being received, wholly or in part, within the territory of any Contracting Party, or which cause harmful interference to any radio-communication service operating under the authority of a Contracting Party in accordance with the Radio Regulations.

Accord Européen pour la répression des émissions de radiodiffusion effectuées par des stations hors des territoires nationaux

Les Etats membres du Conseil de l'Europe, signataires du présent Accord,

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses Membres;

Considérant que le Règlement des radiocommunications annexé à la Convention internationale des télécommunications interdit d'établir et d'utiliser des stations de radiodiffusion à bord de navires, d'aéronefs ou de tout objet flottant ou aéroporté hors des territoires nationaux;

Considérant également l'utilité de prévoir la faculté d'interdire l'installation et l'utilisation de stations de radiodiffusion sur des objets fixés ou prenant appui sur le fond de la mer, hors des territoires nationaux;

Considérant l'intérêt d'une collaboration européenne dans cette matière,

Sont convenus de ce qui suit :

Article 1er

Le présent Accord vise les stations de radiodiffusion installées ou en service à bord d'un navire, d'un aéronef ou de tout autre objet flottant ou aéroporté, et qui, hors des territoires nationaux, transmettent des émissions destinées à être reçues, ou susceptibles d'être reçues, en tout ou en partie, sur le territoire d'une des Parties Contractantes, ou qui causent un brouillage nuisible à un service de radiocommunication exploité avec l'autorisation d'une des Parties Contractantes, conformément au Règlement des radiocommunications.

(Översättning)

Europeisk överenskommelse till förhindrande av rundradiosändningar från stationer utanför nationella territorier

Undertecknade stater, medlemmar av Europarådet, ha

i betraktande av att Europarådets syfte är att åstadkomma större enhet mellan dess medlemmar,

i betraktande av att det till internationella telekonventionen fogade radioreglementet förbjuder upprättandet och användandet av rundradiostationer på fartyg, luftfartyg eller andra flytande eller luftburna föremål utanför nationella territorier;

i betraktande även av det önskvärda i att skapa möjligheter att förbjuda upprättandet och användandet av rundradiostationer på föremål förankrade vid eller vilande på havsbotten utanför nationella territorier;

i betraktande av önskvärdheten av europeiskt samarbete i denna angelägenhet,

överenskommit som följer:

Artikel 1

Denna överenskommelse avser rundradiostationer som äro upprättade eller i drift på fartyg, luftfartyg eller varje annat flytande eller luftburet föremål och som utanför nationella territorier utföra sändningar avsedda att mottagas eller möjliga att mottagas, helt eller delvis, inom fördragsslutande parts territorium, eller som orsaka menlig störning för radiotrafik som sker med någon fördragsslutande parts godkännande enligt radioreglementet.

Article 2

1. Each Contracting Party undertakes to take appropriate steps to make punishable as offences, in accordance with its domestic law, the establishment or operation of broadcasting stations referred to in Article 1, as well as acts of collaboration knowingly performed.

2. The following shall, in relation to broadcasting stations referred to in Article 1, be acts of collaboration:

(a) the provision, maintenance or repairing of equipment;

(b) the provision of supplies;

(c) the provision of transport for, or the transporting of, persons, equipment or supplies;

(d) the ordering or production of material of any kind, including advertisements, to be broadcast;

(e) the provision of services concerning advertising for the benefit of the stations.

Article 3

Each Contracting Party shall, in accordance with its domestic law, apply the provisions of this Agreement in regard to:

(a) its nationals who have committed any act referred to in Article 2 on its territory, ships or aircraft, or outside national territories on any ships, aircraft or any other floating or airborne object;

(b) non-nationals who, on its territory, ships or aircraft, or on board any floating or airborne object under its jurisdiction have committed any act referred to in Article 2.

Article 2

1. Chacune des Parties Contractantes s'engage à prendre, conformément à son ordre juridique interne, les mesures nécessaires en vue de réprimer comme infraction l'établissement de stations visées à l'article 1er, leur exploitation ainsi que les actes de collaboration accomplis sciemment à cet effet.

2. Seront considérés comme actes de collaboration, au regard des stations visées à l'article 1er, les actes suivants :

(a) la fourniture, l'entretien ou la réparation de matériel;

(b) la fourniture d'approvisionnement;

(c) la fourniture de moyens de transport ou le transport de personnes, de matériel ou d'approvisionnement;

(d) la commande ou la réalisation des productions de toute nature, y compris la publicité, destinées à être radiodiffusées;

(e) la fourniture de services concernant la publicité en faveur des stations intéressées.

Article 3

Chacune des Parties Contractantes s'engage à mettre en application, en conformité avec sa législation nationale, les règles prévues par le présent Accord à l'égard :

(a) de ses ressortissants qui ont commis l'un des actes visés à l'article 2, soit sur son territoire ou à bord de ses navires ou aéronefs, soit, hors des territoires nationaux, à bord de navires, d'aéronefs ou de tout autre objet flottant ou aéroporté;

(b) des étrangers qui ont commis l'un de ces actes sur son territoire ou à bord de navires ou d'aéronefs ayant sa nationalité, ou à bord de tout autre objet flottant ou aéroporté relevant de sa juridiction.

Artikel 2

1. Varje fördragsslutande part förbinder sig att i överensstämmelse med sin nationella rättsordning vidtaga nödvändiga åtgärder för att beivra såsom lagöverträdelse upprätandet eller användandet av rundradiostationer som avses i artikel 1 samt uppsåtlig medverkan därtill.

2. Såsom medverkan i fråga om rundradiostationer som avses i artikel 1 anses:

(a) leverans, underhåll eller reparation av utrustning;

(b) leverans av förnödenheter;

(c) tillhandahållande av transportmedel för eller transport av personer, utrustning eller förnödenheter;

(d) beställning eller framställning av varje slag av produkt, inbegripet annonser, som är avsedd för rundradiosändning;

(e) tillhandahållande av tjänster som avse reklam till förmån för berörda stationer.

Artikel 3

Varje fördragsslutande part förbinder sig att, i överensstämmelse med sin nationella lagstiftning, bringa i tillämpning reglerna i denna överenskommelse i fråga om

(a) den fördragsslutande partens medborgare som ha företagit någon av de handlingar som avses i artikel 2 antingen på den fördragsslutande partens territorium, eller på något av dess fartyg eller luftfartyg eller utanför nationella territorier på fartyg, luftfartyg eller varje annat flytande eller luftburet föremål;

(b) personer som icke äro den fördragsslutande partens medborgare och som ha företagit någon av dessa handlingar på den fördragsslutande partens territorium eller på fartyg, luftfartyg eller varje annat flytande

Article 4

Nothing in this Agreement shall be deemed to prevent a Contracting Party:

(a) from also treating as punishable offences acts other than those referred to in Article 2 and also applying the provisions concerned to persons other than those referred to in Article 3;

(b) from also applying the provisions of this Agreement to broadcasting stations installed or maintained on objects affixed to or supported by the bed of the sea.

Article 5

The Contracting Parties may elect not to apply the provisions of this Agreement in respect of the services of performers which have been provided elsewhere than on the stations referred to in Article 1.

Article 6

The provisions of Article 2 shall not apply to any acts performed for the purpose of giving assistance to a ship or aircraft or any other floating or airborne object in distress or of protecting human life.

Article 7

No reservation may be made to the provisions of this Agreement.

Article 8

1. This Agreement shall be open to signature by the member States of the Council of Europe, which may become Parties to it either by:

(a) signature without reservation in respect of ratification or acceptance, or

(b) signature with reservation in

Article 4

Aucune des dispositions du présent Accord ne sera considérée comme empêchant les Parties Contractantes :

(a) de réprimer comme infraction des actes autres que ceux prévus à l'article 2 ou que ceux commis par des personnes autres que celles visées à l'article 3;

(b) d'appliquer les dispositions du présent Accord aux stations de radiodiffusion installées ou en service sur des objets fixés ou prenant appui sur le fond de la mer.

Article 5

Il est loisible aux Parties Contractantes de ne pas appliquer le présent Accord aux prestations des artistes interprètes ou exécutants qui ont été fournies hors des stations visées à l'article 1er.

Article 6

Les dispositions de l'article 2 ne visent par les actes accomplis en vue de secourir un navire, un aéronef ou un objet flottant ou aéroporté en détresse ou de sauvegarder la vie humaine.

Article 7

Aucune réserve n'est admise aux dispositions du présent Accord.

Article 8

1. Le présent Accord est ouvert à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe qui peuvent y devenir Parties par :

(a) la signature sans réserve de ratification ou d'acceptation, ou

(b) la signature sous réserve de

eller luftburet föremål som står under dess jurisdiktion.

Artikel 4

Ingen av bestämmelserna i denna överenskommelse skall anses hindra de fördragsslutande parterna från

(a) att beivra såsom lagöverträdelse andra handlingar än som avses i artikel 2 eller handlingar begångna av andra personer än som avses i artikel 3;

(b) att tillämpa överenskommelsens bestämmelser i fråga om rundradiostationer som äro upprättade eller i drift på föremål förankrade vid eller vilande på havsbotten.

Artikel 5

De fördragsslutande parterna äga underlåta att tillämpa denna överenskommelse i vad avser utövande konstnärers prestationer utförda anorstädes än på stationer som avses i artikel 1.

Artikel 6

Bestämmelserna i artikel 2 äga ej tillämpning på handlingar som utförts för att assistera fartyg eller luftfartyg eller flytande eller luftburet föremål som befinner sig i nödsituation eller för att rädda människoliv.

Artikel 7

Förbehåll mot någon av bestämmelserna i denna överenskommelse är icke tillåtet.

Artikel 8

1. Denna överenskommelse är öppen för undertecknande av medlemsstaterna i Europarådet, vilka kunna bli parter genom:

(a) undertecknande utan förbehåll för ratifikation eller godkännande, eller

(b) undertecknande med förbehåll

respect of ratification or acceptance followed by ratification or acceptance.

2. Instruments of ratification or acceptance shall be deposited with the Secretary-General of the Council of Europe.

Article 9

1. This Agreement shall enter into force one month after the date on which three member States of the Council shall, in accordance with the provisions of Article 8, have signed the Agreement without reservation in respect of ratification or acceptance, or shall have deposited their instrument of ratification or acceptance.

2. As regards any member State which shall subsequently sign the Agreement without reservation in respect of ratification or acceptance or which shall ratify or accept it, the Agreement shall enter into force one month after the date of such signature or the date of deposit of the instrument of ratification or acceptance.

Article 10

1. After this Agreement has entered into force, any Member or Associate Member of the International Telecommunication Union which is not a Member of the Council of Europe may accede to it subject to the prior agreement of the Committee of Ministers.

2. Such accession shall be effected by depositing with the Secretary-General of the Council of Europe an instrument of accession which shall take effect one month after the date of its deposit.

Article 11

1. Any Contracting Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or accession, specify

ratification ou d'acceptation suivie de ratification ou d'acceptation.

2. Les instruments de ratification ou d'acceptation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 9

1. Le présent Accord entrera en vigueur un mois après la date à laquelle trois Etats membres du Conseil, conformément aux dispositions de l'article 8, auront signé l'Accord sans réserve de ratification ou d'acceptation, ou auront déposé leur instrument de ratification ou d'acceptation.

2. Pour tout Etat membre qui le signera ultérieurement sans réserve de ratification ou d'acceptation ou le ratifiera ou l'acceptera, l'Accord entrera en vigueur un mois après la date de la signature ou du dépôt de l'instrument de ratification ou d'acceptation.

Article 10

1. Après l'entrée en vigueur du présent Accord, tout Membre ou Membre associé de l'Union internationale des Télécommunications qui n'est pas Membre du Conseil de l'Europe pourra, avec l'accord préalable du Comité des Ministres, adhérer à cet Accord.

2. L'adhésion s'effectuera par le dépôt, près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, d'un instrument d'adhésion qui prendra effet un mois après la date de son dépôt.

Article 11

1. Toute Partie Contractante peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'ad-

för ratifikation eller godkännande, följt av ratifikation eller godkännande.

2. Dokumenten om ratifikation eller godkännande skola deponeras hos Europarådets generalsekreterare.

Artikel 9

1. Denna överenskommelse skall träda i kraft en månad efter den dag då tre medlemmar av rådet, i enlighet med föreskrifterna i artikel 8, undertecknat överenskommelsen utan förbehåll för ratifikation eller godkännande eller deponerat dokument om ratifikation eller godkännande.

2. I förhållande till medlemsstat som senare undertecknar överenskommelsen utan förbehåll för ratifikation eller godkännande eller ratificerar eller godkänner densamma, skall överenskommelsen träda i kraft en månad efter undertecknandet eller depositionen av dokument om ratifikation eller godkännande.

Artikel 10

1. Sedan denna överenskommelse trätt i kraft äger varje medlem eller associerad medlem av Internationella teleunionen, som ej är medlem av Europarådet, ansluta sig till överenskommelsen efter att ha inhämtat godkännande av ministerkommittén.

2. Anslutning sker genom deposition hos Europarådets generalsekreterare av anslutningsinstrument och träder i kraft en månad efter det att depositionen skett.

Artikel 11

1. Varje fördragsslutande part må vid undertecknande eller vid deposition av dokument om ratifikation, godkännande eller anslutning, ange

the territory or territories to which this Agreement shall apply.

2. Any Contracting Party may, when depositing its instrument of ratification, acceptance or accession or at any later date, by declaration addressed to the Secretary-General of the Council of Europe, extend this Agreement to any other territory or territories specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings.

3. Any declaration made in pursuance of the preceding paragraph may, in respect of any territory mentioned in such declaration, be withdrawn according to the procedure laid down in Article 12 of this Agreement.

Article 12

1. This Agreement shall remain in force indefinitely.

2. Any Contracting Party may, in so far as it is concerned, denounce this Agreement by means of a notification addressed to the Secretary-General of the Council of Europe.

3. Such denunciation shall take effect six months after the date of receipt by the Secretary-General of such notification.

Article 13

The Secretary-General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council and the Government of any State which has acceded to this Agreement, of:

(a) any signature without reservation in respect of ratification or acceptance;

(b) any signature with reservation in respect of ratification or acceptance;

(c) any deposit of an instrument of ratification, acceptance or accession;

hésion, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera le présent Accord.

2. Toute Partie Contractante peut, au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'adhésion, ou à tout autre moment par la suite, étendre l'application, du présent Accord, par déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, à tout autre territoire désigné dans la déclaration et dont Elle assure les relations internationales ou pour lequel Elle est habilitée à stipuler.

3. Toute déclaration faite en vertu du paragraphe précédent pourra être retirée, en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, aux conditions prévues par l'article 12 du présent Accord.

Article 12

1. Le présent Accord demeurera en vigueur sans limitation de durée.

2. Toute Partie Contractante pourra, en ce qui la concerne, dénoncer le présent Accord en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

3. La dénonciation prendra effet six mois après la date de la réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 13

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil et au gouvernement de tout Etat ayant adhéré au présent Accord :

(a) toute signature sans réserve de ratification ou d'acceptation;

(b) toute signature sous réserve de ratification ou d'acceptation;

(c) le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation ou d'adhésion;

det territorium eller de territorier i fråga om vilka överenskommelsen skall vara tillämplig.

2. Varje fördragsslutande part må vid deposition av dokument om ratifikation, godkännande eller anslutning eller när som helst därefter genom förklaring till Europarådets generalsekreterare utsträcka tillämpningen av denna överenskommelse till att omfatta varje annat territorium som angivits i deklarationen och för vars internationella förbindelser parten svarar eller för vars räkning parten har rätt att göra åtaganden.

3. Varje förklaring gjord med stöd av paragraf 2 kan återtagas i fråga om varje territorium som anges i förklaringen under de villkor som framgå av artikel 12 av denna överenskommelse.

Artikel 12

1. Denna överenskommelse skall förbli i kraft under obegränsad tid.

2. Varje fördragsslutande part kan för egen del uppsäga överenskommelsen genom meddelande till Europarådets generalsekreterare.

3. Uppsägning får verkan sex månader efter det att generalsekretären mottagit meddelandet om uppsägningen.

Artikel 13

Europarådets generalsekreterare skall underrätta rådets medlemsstater och regeringen i varje land, som anslutit sig till överenskommelsen, om:

(a) varje undertecknande utan förbehåll för ratifikation eller godkännande;

(b) varje undertecknande med förbehåll för ratifikation eller godkännande;

(c) varje deposition av dokument om ratifikation, godkännande eller anslutning;

(d) any date of entry into force of this Agreement in accordance with Articles 9 and 10 thereof;

(e) any declaration received in pursuance of paragraphs 2 and 3 of Article 11;

(f) any notification received in pursuance of the provisions of Article 12 and the date on which denunciation takes effect.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Agreement.

Done at Strasbourg, this 22nd day of January 1965 in English and French, both texts being equally authoritative, in a single copy which shall remain deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary-General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each of the signatory and acceding States.

(Signatures)

(d) toute date d'entrée en vigueur du présent Accord conformément à ses articles 9 et 10;

(e) toute déclaration reçue en application des dispositions des paragraphes 2 et 3 de l'article 11;

(f) toute notification reçue en application des dispositions de l'article 12 et la date à laquelle la dénonciation prendra effet.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé le présent Accord.

Fait à Strasbourg, le 22 janvier 1965 en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats signataires et adhérents.

(Signatures)

(d) varje datum för ikraftträdande av överenskommelsen enligt artiklarna 9 och 10;

(e) varje förklaring som mottagits enligt paragraferna 2 eller 3 i artikel 11;

(f) varje meddelande som mottagits enligt artikel 12 samt datum när uppsägningen får verkan.

Till bekräftelse härav ha undertecknade, därtill vederbörligen be-
myndigade, underskrivit denna över-
enskommelse.

Som skedde i Strasbourg den 22
januari 1965 på engelska och franska,
vilka båda texter äga samma
vitsord, i ett enda exemplar, som
skall deponeras i Europarådets ar-
kiv. Europarådets generalsekreterare
skall sända vederbörligen bestyrkt
avskrift därav till var och en av de
stater som undertecknat överens-
kommelsen eller anslutit sig till den-
samma.

(Underskrifter)

Bilaga 3

1) Förslag

till

Lag**om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet**

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Den som utför rundradiosändning från radioanläggning på öppna havet eller i luftrummet däröver dömes till böter eller fängelse i högst ett år, om sändningen är avsedd att mottagas eller kan mottagas i Sverige, Danmark, Finland eller Norge eller i annat land, som är anslutet till den europeiska överenskommelsen till förhindrande av rundradiosändningar från stationer utanför nationella territorier, eller om sändningen orsakar menlig störning för radiotrafik i något av dessa länder.

Den som upprättar eller innehar radioanläggning för sådan rundradio-sändning som avses i första stycket dömes till böter eller fängelse i högst ett år.

2 §.

För medverkan till brott som avses i 1 § dömes den som främjar upprättande, vidmakthållande eller användning av radioanläggningen genom att

- 1) lämna anläggningens ägare eller brukare tekniskt eller ekonomiskt bistånd,

- 2) tillhandahålla utrustning eller förnödenheter för verksamheten,

- 3) utföra transport till eller från fartyg, luftfartyg eller annan anordning där anläggningen finnes eller tillhandahålla transportmedel för sådan transport,

- 4) delta i sändning,

- 5) framställa program eller annat som är avsett att användas i sändning,

- 6) lämna eller förmedla uppdrag för sändning,

- 7) tillhandagå med reklam för verksamheten, eller

- 8) driva rörelse med ändamål att på annat sätt främja verksamheten.

3 §.

Förlag eller vederlag, vilket ägare eller brukare av radioanläggning som avses i 1 § mottagit för anläggningens upprättande, vidmakthållande eller användning eller för rundradiosändning från denna, skall förklaras förverkat till kronan, om det ej är uppenbart obilligt. Detsamma gäller egendom, vilken använts såsom hjälpmedel vid eller frambragts genom eller varit föremål för brott som avses i 1 § eller 2 § 1, 2, 3, 5 eller 8, om egendomens ägare eller någon som var i hans ställe förövat gärningen. Utgjordes egendomen av annat än penningar och är den oåtkomlig, kan i stället värdet förklaras förverkat.

Bestämmelserna i första stycket äga ej tillämpning mot den som i god tro förvärvat egendomen eller särskild rätt till denna.

4 §.

Förklaras fartyg, som besväras av sjöpanträtt eller inteckning, eller luftfartyg, som besväras av luftpanträtt eller inteckning, förverkat må rätten förklara att panträtten skall upphöra i den förverkade egendomen. Bör i annat fall någons rätt till föremål som förklaras förverkat bestå trots förklaringen, skall rätten göra förbehåll därom.

5 §.

Utlänning, som utom landet begått brott som avses i 1 eller 2 §, dömes efter denna lag och vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken ej är tillämplig.

Åtal mot svensk för brott som rör sändning, vilken ej är avsedd att mottagas eller kan mottagas i Sverige och ej heller orsakar menlig störning för radiotrafik här, eller åtal mot utlänning får även i annat fall än som anges i 2 kap. 5 § brottsbalken väckas endast efter förordnande av Konungen eller den Konungen bemyndigar.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling. Genom lagen upphäves lagen den 6 juni 1962 (nr 278) med förbud i vissa fall mot rundradioutsändning på öppna havet m. m.

2) Förslag

till

Lag

angående ändring i lagen den 3 maj 1946 (nr 172) om radioanläggningar
m. m.

Härigenom förordnas, att i lagen den 3 maj 1946 om radioanläggningar m. m. skall införas en ny paragraf, betecknad 8 §, av nedan angiven lydelse.

8 §.

Lagen äger ej tillämpning i fråga om anläggning som avses i lagen den 1966 (nr) om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Utdrag av protokoll, hållet i lagrådet den 22 februari 1966.

Närvarande:

f. d. justitierådet	LIND,
justitierådet	Y. SÖDERLUND,
regeringsrådet	ÅBJÖRNSSON,
justitierådet	BRUNNBERG.

Enligt lagrådet den 18 februari 1966 tillhandakommet utdrag av protokoll över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 27 januari 1966, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i 87 § regeringsformen avsedda ändamålet inhämtas över upprättade förslag till 1) *lag om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet* och 2) *lag angående ändring i lagen den 3 maj 1946 (nr 172) om radioanläggningar m. m.*

Förslagen, som finns bilagda detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av hovrättsassessor Bertil Voss.

Förslagen föranledde följande yttranden.

1) Förslaget till lag om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet

Lagrådet:

Internationellt tillämpas sedan längre tid en fördelning av frekvenser för rundradiosändning. En angelägen uppgift är därvid att medelst statliga åtgärder skydda en sådan ordning. Senast har i januari 1965 tillkommit en av ett flertal stater, däribland Sverige, undertecknad europeisk överenskommelse till förhindrande av rundradiosändningar från stationer utanför nationella territorier. I anslutning härtill framläggs det nu ifrågavarande förslaget till inhemsk lagstiftning. Överenskommelsen är icke föremål för lagrådets yttrande och lagrådet förutsätter att den godkännes av riksdagen. Granskningen av lagförslaget — som är så nära anknutet till överenskommelsen att det endast under den angivna förutsättningen torde vara aktuellt — föranleder ingen erinran mot brottsbeskrivningen i 1 § och den där stadgade straffsanktionen. I fråga om medverkansbestämmelserna i 2 §, som väsentligen motsvarar överenskommelsens regler, vill lagrådet icke föreslå någon ändring. Vad angår förverkandepåföljder och omfatt-

ningen av den straffrättsliga kompetensen innehåller överenskommelsen icke några obligatoriska regler. Lagrådet har här erinringar som skall angivas i det följande.

2 §.

Lagrådet:

Det synes förtjäna framhållas att enligt den föreslagna lydelsen stadgandet i 23 kap. 5 § brottsbalken torde kunna få tillämpning i här avsedda fall.

3 §.

Lagrådet:

I denna paragraf har införts bestämmelser om förverkande av egendom. I vissa hänseenden har reglerna erhållit en mindre restriktiv utformning än motsvarande bestämmelser i brottsbalken. För förverkande av egendom som använts såsom hjälpmedel vid brott eller frambragts genom sådan gärning, gäller sålunda enligt 36 kap. 2 § brottsbalken att förverkandet skall vara påkallat till förebyggande av brott eller eljest av särskilda skäl. Vidare kan enligt brottsbalken förverkandet inskränkas till att avse del av egendomen. Motsvarande begränsningar har icke upptagits i nu förevarande paragraf.

Särskilt med hänsyn till rättstillämpningen är det önskvärt att förverkandebestämmelser i specialstraffrätten utformas i nära anslutning till brottsbalkens regler. Avvikelser bör ske endast när så är påkallat av brottens beskaffenhet eller eljest av särskilda förhållanden.

Vad gäller förevarande lagstiftning synes erforderlig brottsprevenande effekt kunna ernås genom att däri uppta enahanda förverkanderegler som i brottsbalken. Ej heller i övrigt kan tillräckliga skäl anses föreligga att frånga brottsbalkens föreskrifter i ämnet.

Enligt lagrådets mening bör därför förverkanderegler i 3 § utformas i så nära överensstämmelse med brottsbalkens regler som möjligt. Den i brottsbalken angivna förutsättningen att förverkandet skall vara påkallat till förebyggande av brott eller eljest av särskilda skäl bör sålunda också gälla som en förutsättning för förverkande enligt 3 § första stycket andra punkten i det nu framlagda förslaget. Även bestämmelsen om att förverkandet i angivna fall kan begränsas till att avse del av egendomen bör upptas. Lagrådet hemställer att 3 § omformuleras i enlighet med det nu sagda.

5 §.

F. d. justitierådet Lind, regeringsrådet Åbjörnsson och justitierådet Brunberg:

Enligt uttalande i motiven är kompetensregeln i 5 § första stycket avsedd att vinna tillämpning endast om utlännningen finns i landet. Enligt vår mening bör detta komma till uttryck i lagtexten. Vi föreslår därför att orden »om han finnes här» insättes efter ordet »dömes».

Justitierådet Söderlund:

Såsom i motiven anförts avser det i första stycket upptagna stadgandet att utgöra tillägg till reglerna i 2 kap. 2 och 3 §§ brottsbalken om svensk lags tillämplighet och svensk domstols behörighet beträffande brott som begåtts utom riket. Att frånga för svensk rätts del vedertagna grundsatser om den straffrättsliga kompetensen bör givetvis endast ske om ett betydande intresse talar härför. Den till grund för den nu förevarande lagstiftningen liggande konventionen synes inte innebära förpliktelse att utsträcka svensk domsrätt på sätt här föreslagits. Huruvida det finns något mera påtagligt praktiskt behov av stadgandet för att lagstiftningen skall bli effektiv kan inte säkert bedömas på den förevarande utredningen. Det förefaller emellertid knappast troligt att så skulle vara förhållandet. Stadgandet torde kunna få betydelse huvudsakligen för det fall att brott som anges i 1 § andra stycket eller medverkan därtill begåtts i stat där sådan gärning inte är straffbar. En tillämpning av bestämmelsen i angivna fall skulle strida mot den tendens som lär framträda utomlands att inte bestraffa utom riket begånget brott, såvida det inte är straffbart också enligt gärningsortens lag; en princip som för svensk rätts del jämlikt 2 kap. 2 § brottsbalken också gäller när fråga är om brott av utlänning som ej har hemvist här i riket.

Med hänsyn till det anförda måste det enligt min mening, främst av principiella skäl, anses betänkligt att godta den nu ifrågavarande bestämmelsen. Jag förordar därför att denna utgår.

Därest denna hemställan icke bifalles instämmer jag i vad lagrådets övriga ledamöter föreslagit.

*Ikraftträdandebestämmelsen**Lagrådet:*

Med hänsyn till den utvidgning av möjligheterna till förverkande som den nya lagen innehåller bör lagen träda i kraft på viss i författningen bestämd dag, förslagsvis den 1 juni 1966. Lagrådet hemställer att ikraftträdandebestämmelsen ändras i enlighet härmed.

2) Förslaget till lag angående ändring i lagen den 3 maj 1946 (nr 172) om radioanläggningar m. m.*Lagrådet:*

I konsekvens med vad som föreslagits beträffande det under 1) upptagna lagförslaget bör även denna lag träda i kraft den 1 juni 1966. Lagrådet hemställer om en sådan ändring av ikraftträdandebestämmelsen.

Ur protokollet:

Stig Granqvist

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms
slott den 25 februari 1966.*

N ä r v a r a n d e:

Ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, EDENMAN, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Palme, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter lagrådets den 22 februari 1966 avgivna utlåtande över de den 27 januari 1966 till lagrådet remitterade förslagen till *lag om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet och lag angående ändring i lagen den 3 maj 1946 (nr 172) om radioanläggningar m. m.*

Efter redogörelse för lagrådets yttrande anför föredraganden följande.

Lagrådet framhåller att det är en angelägen uppgift att med statliga åtgärder skydda den internationella fördelningen av frekvenser för rundradiosändning. 1965 års europeiska överenskommelse till förhindrande av rundradiosändningar från stationer utanför nationella territorier utgör grund för ett internationellt straffsystem i fråga om rundradiosändningar som är förbjudna enligt 1959 års telekonvention och det därtill fogade radioreglementet. Den europeiska överenskommelsen och den föreslagna lagstiftningen har till ändamål att ge det av lagrådet åsyftade skyddet. Jag föreslår att förslag till godkännande av överenskommelsen och till ny lagstiftning i ämnet föreläggs riksdagen.

I fråga om förslaget till lag om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet har lagrådet ingen erinran mot brottsbeskrivningen i 1 § och den där stadgade straffsanktionen. Ej heller förordar lagrådet någon ändring av medverkansbestämmelserna i 2 §. Däremot hemställer lagrådet om vissa lagtekniska jämkningar i förslagets regler om förverkande. Lagrådet anser att bestämmelserna i 3 § om förverkande av egendom vilken använts såsom hjälpmedel vid eller frambragts genom eller varit föremål för brott bör utformas i närmare anslutning till bestämmelserna i 36 kap. 2 § brottsbalken. Lagförslagets förverkanderegler har tillkommit för att ge största möjliga effekt åt lagstiftningen mot konventionsstridiga rundradiosändningar. De av lagrådet föreslagna jämkningarna synes inte förringa denna effekt och eftersom de innebär en närmare anpassning till brottsbalkens regler förordar jag lagrådets förslag.

Vad lagrådet uttalat om utformningen av 5 § bör beaktas. Dessutom bör viss redaktionell jämkning göras i paragrafen.

I fråga om båda lagförslagen hemställer lagrådet att ikraftträdandet sker på viss bestämd dag. Motiveringen härför är den föreslagna utvidgningen av möjligheterna till förverkande. Enligt min mening är det angeläget att de nya lagarna träder i kraft snarast möjligt. Några praktiska olägenheter av de föreslagna ikraftträdandebestämmelserna torde inte behöva befaras. Jag förordar därför att lagförslagets bestämmelser om ikraftträdande bibehålls.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att

dels godkänna 1965 års europeiska överenskommelse till förhindrande av rundradiosändningar från stationer utanför nationella territorier,

dels antaga lagförslagen.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Bo Holmqvist